

Dedicat a Joaquim Hostench

XXXI
APLEC
de la
SARDANA

DISSENY: Vila Mitjà

L'ESCALA

**DIUMENGE,
4 DE JUNY DEL 2006**

Passeig del Mar, 4
17130 L'ESCALA (Girona)

Tel. 972 77 02 89 - 972 77 06 66
Fax 972 77 32 97

Edita: CER L'ESCALA
AGROPACIÓ SARDANISTA «AVI XAXU»
Portada: F. X. Vilà-Mitjà
(800 exemplars)
Imprimeix: Gràf. Canigó. Figueres

Escalenques i escalencs, sardanistes i no sardanistes:

Enguany, el llibret que teniu a les vostres mans és editat per dues entitats culturals escalenques diferents: l'Agrupació Sardanista "Avi Xaxu" i el Centre Esportiu i Recreatiu "Xavier Vilanova".

En la present ocasió, aquestes dues entitats han sumat esforços per poder-vos oferir aquesta publicació, en la qual trobareu els col·laboradors de costum que versaran sobre temàtiques conegudes per tothom.

Tot i que a partir d'enguany serà l'Agrupació Sardanista "Avi Xaxu" qui gestionarà les audicions de sardanes de l'Escalada (entre elles l'Aplec de la Sardana), les dues juntes han cregut convenient col·laborar i treballar conjuntament per oferir-vos aquesta edició.

Per tant, units i agafats de les mans, tal com si fos una sardana, amb els llaços de solidaritat, germanor i amistat que aquesta dansa va forjant, sols ens resta desitjar-vos que xaleu de la lectura dels articles dels nostres col·laboradors i que us apropieu al XXXI Aplec de la Sardana.

Us hi esperem!

LOVE STORE

carrer del Port, 35
17130 L'ESCALA
Tel. 972 77 61 18

TAPES - FLAUTES - BAR - RESTAURANT

m
1869

Obert tot l'any
c/ del Port, 11 - Tel. 972 776 888
17130 L'ESCALA

Celler Restaurant

CA L'HEREU

*Varietats de carns a la brasa
Pa amb tomata i pernil
Vins naturals*

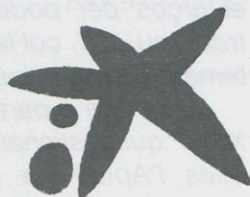
Platja dels Riells - L'ESCALA
Carretera de Barcelona, 2-4
Telèfon: 972 77 10 74

Càmping & Bungalow Park
PARADIS

*** **HOTEL
NIEVES MAR**

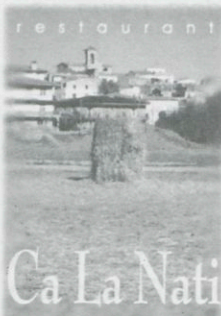
(Restaurant Casa Nieves)

Passeig Marítim, 8 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 77 03 00 - Fax 972 77 36 05
www.nievesmar.com

"la Caixa"

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS
DE BARCELONA

Cuina Catalana

Tel. 972 78 80 44
Ctra. de Bellcaire
ALBONS

La Barcada

C/ Ave Maria, 8 - L'ESCALA

VANESSA HEREU i LÓPEZ
Pubilla de la Sardana 2005

HOSTAL ☆☆ BAR•RESTAURANT

SERVEI DE TAXI

**BAR RESTAURANT
LA VINYA**

HABITACIONS BANY COMPLET INDIVIDUAL

AIRE CONDICIONAT - T.V. VIA SATÈL-LIT

Obert tot l'any

Av. Girona, 10

Tels. 972 77 03 46 - 972 77 12 37

L'ESCALA (Girona)

Nova botiga - DEGUSTACIÓ

Anxoves
Olives
Boquerons
Bonito

Crema d'anxova
Olivades
Escalivada

C/ del Mar, 14 - Tel. 972 77 46 02 - 17130 **L'ESCALA**

PEIXOS

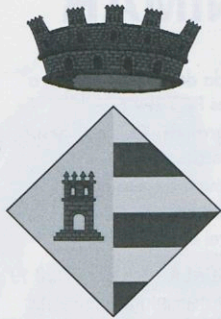
MASAFONT

C/ Enric Serra, 1

Tel. 972 77 01 34

L'ESCALA (Girona)

Benvinguts a l'Aplec

Un any més ens retrobem per celebrar l'Aplec de la Sardana, i ja en són 31 edicions.

Enguany està dedicat a Joaquim Hostench, músic i compositor de sardanes, algunes de les quals podrem escoltar i ballar el dia 4 de juny, juntament amb les d'altres compositors escalencs que aprofitarem relacionats amb la nostra vila que han deixat una forta petjada en el món sardanista, com l'Avi Xaxu.

A la tarda es farà l'estrena de quatre sardanes que interpretaran cada una de les cobles participants.

Coincidint amb la diada de l'Aplec, celebrem la festa d'agermanament amb el municipi grec de Palea Fokea, una representació del qual aquests dies ens visita i participa amb nosaltres d'aquests actes, que aprofitarem per fer-los conèixer aquesta nostra dansa que alguns diuen, precisament que és d'origen grec.

I tots junts, davant del mar que ens agermana, farem una rotllana i gaudirem de l'Aplec, escalencs i visitants que ens acompanyen.

Bon Aplec a tots.

L'Escala, juny de 2006

L'alcalde

Josep M. Guinat i Solà

folgers

RENOVACIÓ I DECORACIÓ
D'ESTABLIMENTS
CONSULTING D'OBRES

Closa del Llop, 31 - Apartat de Correus, 24
Tel. 972 77 04 71 - **L'ESCALA**

TECNIMAR

- Venda de caixes enregistra
dores PC i TPV'S.
- Programes PC de gestió de
comerços.
- Subministrament de paper i
accessoris.
- Servei de reparació.

C/ Figueres, 68 - **L'ESCALA** - Tel. 972 77 20 19
www.tecnimar.net - e-mail: info@tecnimar.net

HOTEL RESTAURANT

H. VORAMAR

Passeig Lluís Albert, 2
Tel. 972 77 01 08
972 77 05 01
Fax 972 77 03 77
17130 **L'ESCALA**
(Girona - Costa brava)

PASTISSERIA • BOMBERIA
FUNDADA EL 1844

R. MINISTRAL
DEL PRINCIPAT
MARANGES, 8 - TEL. 77 01 80
L'ESCALA
(COSTA BRAVA)

FAR

gestions

Port d'en Perris, 4 - Apartat 198 - 17130 **L'ESCALA**
Tel. i Fax 972 77 30 69

NOVETATS MARGARIDA

ARTICLES DE PELL - BRODATS
BATES i DAVANTALS

Maranges, 22 - Tel.: 972 77 00 87
L'ESCALA

LA TAVERNA DE LA SAL

restaurant grill

C/ Sta. Màxima, 7 - 17130 **L'ESCALA**
Tel. 972 77 62 78 - Obert tot l'any

LA CASA BAR RESTAURANT

- Varietat en tastets
- Especialitat en peix fresc i
marisc.
- Carn a la brasa.
- Menú especial de
tastets.
- Reserves per a petits
grups. 972 77 26 79.

Obert tot l'any

Passeig Jesús Ma Isern, 2 (port d'en Perris)
17130 **L'ESCALA** (Girona) - Tel. 972 77 26 79

JOAQUIM HOSTENCH I DUÑABEITIA

La vila de l'Escala, consegüent amb la volició de correspondre a les persones i entitats que més s'han significat al servei de la comunitat i han donat relleu a la població, ha cregut de justícia dedicat l'Aplec d'enguany a Joaquim Hostench i Duñabeitia, tenint en compte els mereixements que com a músic, sardanista i persona identificada plenament amb l'esplai i la vida cultural escalencs l'en fan ben creditor.

Joaquim Hostench nasqué al veí poble d'Albons el 16 de setembre del 1940. Als setze anys s'incorporà al món laboral començant de manobre en la construcció i al cap de dos anys ja amb l'ofici de paleta. En tornar del servei militar, es plantà com a empresari fent companyia amb el seu germà, activitat de la qual s'hagué de retirar per una afecció d'esquena als 60 anys.

La inclinació per la música l'experimentà de molt petit i no ha deixat mai de consagrar-s'hi. D'ençà que en rebé les primeres nocions a l'escola de primària d'Albons, en perfeccionà la formació sota el mestratge d'acreditats músics de la comarca. Justament l'afició a la música compartida amb el seu amic Josep Pasqual, de l'Estartit, fou el que, juntament amb aquest, el féu participar al renaixement de la cobla Principal de Banyoles, refundada per Mercè Planas i Pere Joan Coll el 1982, de moment com a grup d'aficionats. Estrenada el 1983, Quimet Hostench en forma part tocant el flabiol, instrument que ha de perfeccionar a corre-cuita, perquè, tot i que ell tocava usualment el trombó, entre altres instruments, no s'havia trobat ningú per ocupar el lloc de flabiolaire. I ha continuat tocant el flabiol a la Principal de Banyoles fins a la darrera actuació, el 26 de febrer passat, en què s'ha retirat per raó de l'edat, després de 25 anys de pertinença a la cobla, dels quals 16 de representant.

Establert a l'Escala des del 1973, amb l'esposa Joaquima Virosella i Sitjà i les filles, la Rosa i l'Aurora, hi ha participat activament en nombroses manifestacions culturals, especialment de caire sardanístic:

És membre actiu de l'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu» (nom registrat en propietat de l'Agrupació el 3 de febrer del 1986), des de la fundació (1969), de la qual ha estat president fins al novembre del 2005, en què s'ha fet càrrec de la presidència Jordi Gallegos, ço que no ha fet minvar gens la seva participació en la bona marxa de l'entitat. De la gran tasca duta a terme per l'Agrupació, cal destacar per la seva importància l'organització dels cursets anuals d'ensenyament a ballar, comptar i repartir sardanes, que s'han reprès

ANXOVES DE L'ESCALA
CASA BORDAS S.L.
FILL DE J. CALLOL I SERRATS
SALAONS SOLES
ANXOVES EL XILLU

**ASSISTÈNCIA
EN CARRETERA**

**TALLER
MECÀNIC**

**SERVEI
PERMANENT
24 h.**

C. Ter Vell, 36 (Urb. Camp dels Pilans) - 17130 L'ESCALA (Girona)

MÀQUINES RECREATIVES TIPUS B - VÍDEO JOCS - PIN.BALLS
BILLARS AMERICANS - ATRACCIONS

Closa d'en Llop, s/n - Tel 972 77 05 12 - Fax 972 77 25 73 - Tèlex 57356
17130 L'ESCALA (Girona)

Joaquima ViroSELLA i Joaquim Hostench el dia del seu casament.

aquest any després de dues temporades d'interrupció; la instauració i manteniment de l'aplec de la sardana, els aplecs de Cinclaus i de Sant Martí d'Empúries, a més dels aplecs de sardanistes infantils.

Convidats els membres de l'Agrupació a Bescanó per tal d'organitzar els programes de les trobades infantils, l'u d'agost del 1980, Quimet Hostench fou elegit per presidir la junta que es formà per combinar-les, càrrec que complí durant 15 anys.

L'any 1981 participà en la creació i direcció del grup local de majorettes.

Quant a l'aspecte de la composició musical, Quimet Hostench estrenà la primera sardana l'any 1989, que dedicà a l'Agrupació «Avi Xaxu» en commemoració del 20è aniversari de la seva fundació. Després han seguit unes 25 sardanes més, la major part de les quals inspirades en persones o motius escalencs. Podem citar *Amic Carles* (12-5-91) dedicada a Carles Pous; *La festa de la llum* (28-10-95) en commemoració del centenari de l'estrena de l'electricitat a l'Escala; *Bells records* (4-6-2000), amb motiu des 25 anys de l'Aplec; *A l'escala Pilar* (dedicada a Pilar Pellicer), i la darrera, que s'estrenà en el present Aplec, *Plàcida VelleSA*, dedicada als socis de la Llar del Jubilat «El Pedró».

A part, també hem de fer esment d'altres composicions, com cançons i del *Ball dels gegants i capgrossos*, «*En Peret i la Maximeta* (25-8-91).

Desitgem que Joaquim Hostench pugui servir durant molts anys un grat record de la diada d'aquest Aplec i merescut homenatge en companyia de l'esposa, filles i néts, i que, amb ells, també el puguem compartir tots nosaltres.

Joaquim Armengol

Pensió - Hostal Mediterrà
Pere Blanch Coll

Carrer Riera, 24 - Particular: Riera, 25
Tel. España 972 77 00 28 inter. 34 72 77 00 28
17130 L'ESCALA (Girona - Costa Brava)

**EMPORDÀ
BIKES**

REPARACIÓ - VENDA - LLOGUER
BICICLETES

Avgda. Ave Maria, 9 - Tel. 972 774 042
17130 L'ESCALA

**ELECTRICITAT
LAMPISTERIA
ELECTRODOMÈSTICS**

Jaume

RIVERA

EXPOSICIÓ I VENDES

Carrer Ave Maria, 36
Tel. 972 77 04 23 - Fax 972 77 04 23
17130 L'ESCALA

**Restaurante
Mesón del
Conde**

Sant Martí d'Empúries

Sant Martí d'Empúries
L'Escalá - Tel. 972 77 03 06

RESTAURANT - BAR

**CAL
GALAN**

C/ La Torre, 18 - Tel. 972 77 01 40
17130 L'ESCALA

LA PUNTA
ESPECIALITATS EN
TAPESIMARISCES

C/ Passeig Josep Maria Isern, 3 - Tel. 972 77 22 01 - 17130 L'ESCALA

Serralleria
A. Ramió

TREBALLS DE FERRO, FORJA I INOX.

Automatismes, portals vasculants,
ballestes i teles

C/ Riera, 47 - 17130 L'ESCALA
Tel./Fax 972 77 06 64

ER

FUSTERIA

Esteve Ribas

C/ Riera, 50 - Tel. 972 77 05 37 17130 L'ESCALA

JOAQUIM HOSTENCH I DUÑABEITIA

Música i poesia: un tàndem magistral

Quan el passat dissabte (15 d'abril) el senyor Joaquim Armengol em comunicà que, amb ocasió del proper Aplec de la Sardana de l'Escala, s'homenatjaria el músic-compositor Joaquim Hostench i Duñabeitia vaig definir aital distinció com un acte de justícia envers aquest senyor.

Tot i haver nascut a Albons (16 de setembre, 1940) se sent escalenc després d'haver-se establert a l'Escala l'any 1973, on resideix des de llavors. Aquesta circumstància l'ha empès a prendre part en algunes activitats culturals promogudes a la nostra vila. Fou membre destacat de l'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu», monitor del curset d'ensenyar a ballar i comptar la sardana, un dels organitzadors dels nostres aplecs de sardanes (Sant Martí d'Empúries, l'Escala, Cinclaus, Camp dels Pilans,...), un dels principals impulsors de les Majorettes de l'Escala, etcètera.

Persona afable, dotada de gran senzillesa i humilitat, la seva professió com a músic de cobla no li ha vingut de troba. Ha volgut i ha pogut –voler és poder– arribar al cim d'un trajecte agosarat, no gens fàcil quan es pretén aconseguir que

*Colla infantil escalenca amb els monitors Joaquim Hostenc, Carles Pous i Miquel Esteve
16 de juliol del 1980.*

ràdio l'escala
EMISSORA MUNICIPAL

**parlem
de tu!**

CLUB NÀUTIC
L'ESCALA

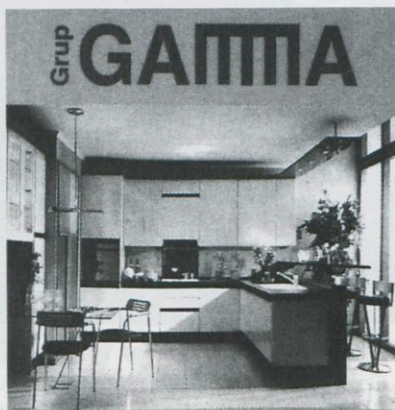
17130 L'ESCALA (Port) - Girona
Telèfon: 972 77 00 16 - Fax 972 77 01 58
Apart. correus, 130

Comercial

sanimat s.l

**MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
SANITARIS - DECORACIÓ
MOBLES DE CUINA**

Carrer Lleida, 10 - Poble Sec
Tel. 972 77 04 14 - Fax 972 77 69 50
17130 L'ESCALA (Girona)

com en una edat que ha deixat enrera l'adolescència. Mai no ha volgut deturar-se a les beceroles del món musical, ni en la primera etapa, sinó que ha lluitat amb afany, interès i energia per arribar a consolidar la seva vocació per la música, d'una manera ferma i eficaç, després que se li despertés essent alumne de l'Escala Pública d'Albons on s'ensenyava aquesta àrea.

Estudià solfeig i piano per derivar en l'aprenentatge d'altres instruments musicals. El seu tarannà és el propi d'un treballador incansable, que posa interès en la feina, sense defallir quan es proposa una fita encoratjadora i positiva. Es pot constatar que, a part de les lliçons de solfeig i de la iniciació en l'aprenentatge d'alguns instruments, ha anat millorant els seus coneixements musicals amb total perseverança. Potencialment, la seva condició semiautodidacte li ha reservat i atorgat un veritable mèrit.

Mogut per un afany inquiet agitat per anhels, posseïdor d'un innat esperit de superació i per damunt de tot, tenaç i constant en els seus propòsits i resolucions, el senyor J. Hostench ha compost un significatiu nombre de sardanes i altres peces musicals que s'integren al seu repertori. Recentment s'hi pot afegir la sardana que amb el títol PLÀCIDA VELLESA ha dedicat al col·lectiu format per tota la gent gran de l'Escala. Aquesta sardana, com altres del seu registre, va acompanyada d'un relat poètic que guarda una relació amb el títol. És una faceta més de l'autor que confirma el seu interès per la poesia. Aquest procedir és l'art de fer composicions amb música i lletra. La poesia al·ludida s'ha publicat en el butlletí (núm. 11) El Casal, Jardí del Pedró, corresponent al segon trimestre d'enguany.

La disponibilitat i voluntarietat que tant el caracteritzen l'han portat, l'han impulsat, l'han induït,... a completar una sardana inacabada, començada l'any 1953 pel malaguanyat músic-compositor, l'escalenc Jaume Vilà i Comas. Sortosament l'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu», dipositària de l'obra, s'interessà per la seva finalització i sol·licità l'ajut voluntari del mestre Hostench, el qual acceptà d'enllestir la partitura. Al febrer passat se li lliurà la part començada i el dia 5 d'aquest mes d'abril, acabada la sardana i prèvia una reunió, se li adjudicà el títol DESIG ESCALENC.

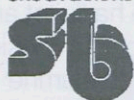
Com a músic professional debutà el 19 de febrer de 1983 en formar part de la cobla La Principal de Banyoles, a l'edat de quaranta-dos anys. Els seus coneixements d'instrumentació i solfeig li facilitaren l'oportunitat de tocar el trombó. Però, en mancar un flabiolaire, estudià a fons el flabiol, instrument que no deixà fins el passat Carnaval quan es jubilà. S'acomiadà de la cobla tocant-hi per última vegada en una audició de sardanes el 26 de febrer d'enguany.

Espero que el reconeixement a la seva trajectòria musical no sigui exclusivament propi del dia de l'Aplec, sinó que perduri i es recordin els trets característics que l'han convertit en un personatge compromès amb la seva obra.

Senyor Joaquim Hostench i Duñabeitia, moltes felicitats!

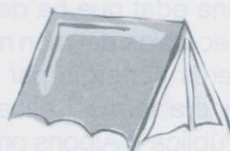
Pilar Pellicer, de Gispert

excavacions

Excavacions Sant Briu, S.L.

C/ Puig Sureda, 27
Tel. 972 77 07 98 - 972 10 40 46
17130 L'ESCALA (Girona)

CAMPING RIELLS

Camp Rabassa, s/n - 17130 L'ESCALA
Apart. 34 - Tel./Fax 972 77 00 27
E-mail: campingriells@jet.es
Girona - Costa Brava

Joan Palau

Pintor Joan Massanet, 74

**ELECTRICITAT - AIGUA
CALEFACCIÓ**

Telèfon: 972 77 18 05 - L'ESCALA

boutique

NELLENE

Maranges, 15 - Tel. 972 77 00 73 L'ESCALA
Monturiol, 2 - Tel. 972 50 16 70 FIGUERES

**TITOGRAMA
VIDEOGRAMA**

Avda. Girona, 49
Telèfon: 972 77 36 16
L'ESCALA

Miquel Sabadí Masafont

Tel. 972 775 427
Fax 972 771 573

assessoria@sabadigestio.com
Enric Serra, 2, 1r - 17130 L'ESCALA (Girona)

Blau-mar
estètica & spa
HOME & DONA

NÚRIA ROIG CREIXELL

- Tractaments facials i corporals
- Depilacions
- Manicures i estètica del peu
- Massatges
- Maquillatges
- Solarium vertical
- Spa

c. Germans Masferrer, 38 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 77 36 17

**ALUMINIS
JOSEP RAMIÓ**

**Fusteria d'alumini i PVC
TECHNAL - Xarxa d'instal·ladors**

c/ Salador, 2 - Polígon Industrial Els Recs
Tel. 690 15 00 51 - Fax 972 77 24 88
17130 L'ESCALA

RODA EL MÓN I TORNA AL BORN

He escollit com a títol aquesta frase feta, com podia haver-ne triat qualsevol d'altra de genuïna, endemés de significativa per comentar el retorn de l'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu» com a entitat responsable de l'organització de l'Aplec de la Sardana.

Segurament que aquesta variació l'ha motivada el fet que enguany l'Agrupació s'ha ampliat i rejuenit o potser obeint aquell pessigolleig interior que s'experimenta quan t'adones que una activitat que has iniciat amb tota il·lusió i entusiasme, continua –però mantenint-se amb una certa inèrcia– i personalment consideres disposar de suficient empirisme per millorar-la.

Efectivament, experiència i pràctica els promotors de l'Aplec les han demostrades a bastament. Quan encara eren la Secció Sardanista del CER –la denominació actual varen adoptar-la el 23 d'abril de 1978–, els components que la formaven en aquella època ja el 1969 havien iniciat –entre altres activitats– els cursets d'ensenyament a ballar i comptar les sardanes, el novembre de 1974 recuperaven la Festa de Sant Martí d'Empúries i sense defallir assumien el repte d'aconseguir que la nostra vila figurés en la relació anual de les Comissions d'Aplecs de la Sardana de les Comarques Gironines.

Les pubilles de la sardana dels primers aplecs: d'esquerra a dreta i de dalt a baix: Núria Palau (1978), M. Carme Pibernat (1983), Anna Brunsó (1982), Caterina González (1977), M. Teresa Flaqué (1979), Laura Forner (1984), M. Mercè Pagès (1980), Mercè Costals (1976) i Lúdia Solés (1981).

Així, el 6 de juny de 1976 teníem el «l'Aplec de la Sardana de l'Escala», celebrat al passeig de Lluís Albert. L'encert en escollir un paratge tan adient amb una situació geogràfica privilegiada és una de les causes favorables que permeteren assolir un constant reeiximent i una estable concurrència. Tot i coincidir amb l'Aplec de Calella, un dels de més renom del país, en el nostre aplec inicial es varen vendre 1984 entrades i 2046 en el de l'any següent. A partir del segon aplec va haver-hi quatre cobles, qualitat que va mantenir-se en la resta dels deu anys que varen tenir a càrrec l'organització.

Els programes-butlletí milloraven any darrera any, sovintejant-hi interessants articles avalats per competents col·laboradors. Els encapçalaven emotives dedicatòries: a Jaume Vilà i Comas (1978); a la Gent del Mar (1979); a l'Escalenc Absent (1980 i 1985); a Josep Vicens i Juli «l'Avi Xaxu» (1981); a les Poblacions de la Costa Brava (1982); el Centenari de la Parròquia (1983) i a Pere Mercader i Andreu (1984).

Mentrestant, entre altres elogiabls actuacions, recuperaven l'Aplec de Cinclaus, participaven a les Trobades Sardanistes Infantils, procuraven assolir una audició de sardanes mensual i, de tant en tant, algú concert amb acreditades cobles/orquestres. Portaven a terme amb tota discreció una tasca prou feixuga però molt enriquidora que mai no va ser-los reconeguda públicament. Precisament un d'aquests esporàdics reconeixements, amb títol «L'Agrupació Sardanista 'Avi Xaxu', una entitat modèlica», publicat al setmanari figuerenc «Hora Nova», autor del qual fou el seu corresponsal Joan Riera, era reproduït a la secció «De més i de menys» del número 55 de «L'Escalenc», el corresponent al mes de desembre del 1984. Em permeto de transcriure'l íntegrament:

«L'Agrupació sardanista 'Avi Xaxu' ha aconseguit a l'Escala un enorme prestigi. La seva feina és sorda, però eficaç. I més, tenint en compte que enguany costa molt d'arrencar' la gent de davant la 'tele' i fer-la participar en actes socials. Gràcoes a aquesta agrupació, no manquen a la nostra vila un folklore i unes activitats culturals, lligats a l'esperit de la terra. L'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu» dóna un exemple d'associacionisme, perquè al seu darrera hi ha persones que tenen il·lusió de fer quelcom sense cap interès econòmic personal i sense afany de protagonisme individual. Cal remarcar la tasca d'aquesta entitat escalenca i elogiar-la. L'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu», que ja té una bona colla d'anys de vida, és com el bon vi que ha agafat solera amb el temps. Podríem dir d'aquesta associació que és com una mena de bon vi ranci. Un bon vi ranci que els escalencs saboregem».

Així fins que, possiblement a causa d'uns erronis fonaments, es veieren relegats a reduir la seva comesa, limitant-la als cursets d'ensenyament i a la conservació i engrandiment de l'arxiu de partitures que actualment depassa les dues mil.

Donem-los total confiança, col·laborem-hi segons les nostres possibilitats i animem-los a continuar amb renovat entusiasme. Són desitjos que m'agradaria que coincidissin amb els de força vilatans.

Vili-Gran

JOAQUIM HOSTENCH

DE SARDANISTA A FLABIOLAIRE I COMPOSITOR

Altres sardanistes han seguit una trajectòria semblant a la del nostre homenatjat en l'Aplec d'enguany. Ja en la dècada dels anys vint del passat segle s'arribà a formar a Barcelona una cobla «amateur»: **Els Rossinyols de Sarrià**. Estava integrada per joves de famílies benestants d'aquell barri barceloní. Entre ells hi havia un fill del poeta Joan Maragall i l'estudiant de Medicina, en Jeroni de Moragas, que havia d'esdevenir el prestigiós psiquiatre professor de la Universitat de Barcelona. Després de la Guerra Civil, uns quants amics vam intentar repetir aquella experiència. Jo hi tocava amb una tenora que m'havia deixat el constructor gironí Joan Fabra i un dels companys era el peraladenc Joan Golobardes, germà del catedràtic de grec de l'Institut de Girona. Ell havia muntat una important indústria a Barcelona i tenia la fal·lera de tocar el tible. Vam fer uns quants assaigs, però l'intent no va reeixir. Jo llavors vaig ingressar a la cobla La Principal Barcelonina, com a director i tenora segona.

Joaquim Hostench formant part com a flabiolaire de la cobla Principal de Banyoles.

Un cas notable fou el del sardanista i propulsor cultural andorrà Francesc Pantebre (1906-1999). Va deixar escrit el mètode **La Sardana pràctica**, que els seus fills van editar en homenatge pòstum i que jo vaig prologar (2003). Doncs bé: Quan Pantebre tenia una setantena d'anys va aprendre de tocar el flabiol per poder fundar la Cobla Andorra, on va debutar l'any 1978. I, sense anar tan lluny, tenim a la nostra vila l'exemple de la Núria Casamort, sardanista precoç que ara és excel·lent flabiolàire i representant de La Principal de l'Escala.

Un grup força nombrós és el dels sardanistes que sense haver tocat mai cap instrument de cobla s'han lliurat a la composició. Potser el màxim exponent és del del barceloní Josep Maria Bernat (1925-1992), sastre de professió, fundador i capdanser durant vint-i-cinc anys de la colla **Lliris blaus**. Bon fil·harmònic i assidu concurrent als concerts de música clàssica, ja gran decidí estudiar harmonia amb el conegut compositor Fèlix Martínez Comín. L'any 1962 va escriure la seva primera sardana, **Un racó de claustre**. En va compondre una quarantena, moltes d'elles premiades en concursos.

Un cas diferent és el dels sardanistes que, com en Joaquim Hostench, no en van tenir prou amb aprendre un instrument de cobla, sinó que també els va temptar l'escriure sardanes. La cobla és un conjunt molt estimulant, ja que dona als compositors la possibilitat de sentir interpretar llurs obres i agafar experiència en la instrumentació. Gairebé totes les cobles compten amb algun autor de sardanes.

En Joaquim Hostench, però, ofereix una particularitat remarcable: no ha deixat mai l'activitat sardanista que el va portar a ser el que ara és. No hem de fer més que donar una ullada als apunts biogràfics que figuren en aquest programa per adonar-nos de la seva constant dedicació, a través de l'Agrupació Sardanista **Avi Xaxu**, dels cursets d'ensenyament i de les trobades infantils.

És doncs, per doble motiu, amic Quimet, que m'adhereixo al merescut homenatge, amb el desig que et serveixi d'estímul i que per molts anys i amb bona salut puguis fruit del record d'aquesta diada en companyia de la teva esposa i tota la família.

Lluís Albert

L'Escala, abril de 1971

Bar Restaurant
EL PÒSIT DELS PESCADORS

Port La Clota - Tel. 972 77 02 83
L'ESCALA

ANXOVES
SOLÉS
Són de l'Escala

Salaons Solés, SA
Closa d'en Llop, 40 - 17130 l'Escala - Apt. de correus 210
Tel. 972 77 03 57 - Fax 972 77 41 71 - A/e: soles@anxoves.com

NOUS AIRES A L'ESCALA

Fa 37 anys que a la nostra vila es duu a terme el curset d'ensenyament de la sardana, en l'organització del qual diverses persones i companys han esmerçat molt d'esforç i una dedicació constant en el decurs de tots aquests anys. La reunió i l'activitat espontànies d'aquella gent entusiasta, que entenen l'ideal de la sardana com l'ideal de servei i responsabilitat patriòtica, alhora que símbol d'esplai, van ser l'embrió que va motivar la gènesi de l'Agrupació Sardanista "Avi Xaxu", ara farà una vintena d'anys, encara que ja feia anys que l'entitat formava part del Centre Esportiu i Recreatiu "Xavier Vilavona".

D'un temps ençà, tot i treballar incansablement per a difondre la sardana, l'agrupació s'ha vist mancada de persones i forces, fins al punt que l'entitat va estar a punt de dissoldre's, encara que alguns dels antics membres van fer tot el possible per mantenir-la en actiu.

Després de 20 anys des del naixement de l'agrupació, i amb el mateix anhel i amb la mateixa il·lusió, al mes de novembre de 2005 es va formar una nova Junta que incorpora i combina la saba vigorosa de les noves

*Desembre de 2005. La nova junta de l'Agrupació Sardanista "Avi Xaxu" en un marc inigualable: esbotzada picant contra la Roca del Cargol i, al fons, Empúries i el Canigó nevat
(Foto: Ferran Magret)*

generacions i l'experiència i el consell d'aquells qui ja formaren part de la primera junta, sempre amb un denominador comú: l'estima a la sardana. D'aquesta manera, la nova junta va restar formada de la forma següent: com a vocals, Mª Rosa Pous, Carme Coll, Carles Pous, Jordi Casamort i Joaquim Hostench; com a secretària, Conchi Galindo; com a tresorer, Josep Mª Abulí; com a sots-presidenta, Núria Casamort; i com a president, Jordi Gallegos.

A més, formen part de l'Agrupació en Miquel Esteva i en Sergi Corral de Barcelona, i la Carme Plaja, la Vanesa Hereu, en Lluís Romero i la seva muller, la Isabel, n'entraran a formar part properament. Animem a qui estigui interessat i vulgui treballar per la sardana que es posi en contacte amb nosaltres i passi a formar part de la família sardanista escalenca.

La nova junta reprèn la seva tasca amb molt interès i molta energia, perquè a partir de 2006 és l'Agrupació qui gestionarà i organitzarà totes les audicions de sardanes (els dimecres d'estiu, Nit de la Sardana, Diada de Catalunya i St. Esteve), els aplecs d'ermita (Sta. Reparada de Cinclaus i St. Martí d'Empúries) i el XXXI Aplec de la Sardana. Així mateix ha estat l'encarregada de desenvolupar una nova edició del curset d'ensenyament de ballar sardanes i preparar la Trobada Sardanista Infantil, que enguany es va tornar a celebrar a la nostra població el passat diumenge 14 de maig, on també participà la cobla local, La Principal de l'Escala.

Novament, l'Agrupació Sardanista col·laborarà en l'organització de la III Nit dels Músics de Cobla, activitat organitzada juntament amb Ràdio l'Escala i la cobla local, la Principal de l'Escala; per aquesta ocasió ens hem proposat una fita: arribar a la cinquantena de músics en aquesta nit tan especial.

La història fa justícia i, després de molt temps, l'Agrupació Sardanista "Avi Xaxu" serà qui tornarà a "portar" les sardanes a la vila marinera de l'Escala. I tot això s'esdevé el 2006, un any molt especial per a nosaltres i per al sardanisme escalenc: enguany es celebra el cinquantè aniversari de la desaparició del genial compositor escalenc, en Josep Vicens i Juli (1870-1956), més conegut com l'Avi Xaxu, però també es celebra el centenari de la cobla local, la Principal de l'Escala, formació musical que l'Escala va veure néixer l'any 1906.

Per commemorar aquests aniversaris, està prevista l'edició d'un llibre dedicat a la història de la cobla local i al fet sardanista escalenc, l'exhibició d'una exposició complementària i tot un seguit d'actes que giraran al voltant de la figura de Josep Vicens Xaxu, la flama del sardanisme escalenc.

Fa una vintena d'anys, l'Agrupació Sardanista "Avi Xaxu" va veure trunca- des les seves il·lusions, objectius i plans de treball a llarg termini. Enguany, novament, l'Agrupació reprèn aquelles fites i pretén retornar l'Escala en el nivell que es mereix en el món de la sardana. A més, un dels objectius de

Carles Pous i Joaquim Hostench en un aplec sardanista infantil.

l'entitat és recuperar de l'oblit figures claus per al sardanisme escalenc i català (Albert Martí, Josep Ma. Vilà Saliner, Ferran Sais, etc.), però també retre homenatge a totes aquelles persones encara vives que s'han vinculat, d'una manera o una altra, al món de la sardana.

Diu la dita que "Ningú és profeta a la seva terra" i com que creiem que un poble ha de ser el primer a retre homenatge als seus fills, enguany l'Agrupació Sardanista dedica el XXXI Aplec de la Sardana a Joaquim Hostench i Duñabeitia per tot un seguit de raons de pes que trobareu desglossades en algun altre article present en aquest llibret.

I després d'aquests mots, sols ens resta convidar-vos a aquesta nova edició de l'aplec de la sardana de l'Escala i a tot el seguit d'audicions que es celebraran a la nostra vila.

Hi esteu totes i tots convidats!!!
Agrupació sardanista "Avi Xaxu"

SERRALLERIA

MONIMAN

Treballs en ferro

Alumini - Inox

Lluís Borrassà, 10 - Tel./Fax 972 776 088

L'ESCALA (Girona)

BAR - CAFETERIA

Passeig Marítim, 19 - L'ESCALA

Telèfon 972 77 48 94

GARATGE SALA

Avda. Girona, 31
Tel i Fax 972 77 09 43
17130 L'ESCALA

**CARNISSERIA
CASAS**

Plaça Víctor Català, 6 - L'ESCALA

Tel 972 77 00 93

PERRUQUERIA
UNISEX

MARIA

Rosa Miàs

C/ Germans Masferrer, 23

Telèfon: 972 77 00 67

17130 L'ESCALA

PL. ESCOLES, 3 - TEL. 972 77 14 66 - L'ESCALA

**Pizzeria-Geladeria
Grill-Creperia**

Port d'en Perris, 1 - L'ESCALA

Abierto: 12 mañana a 3 madrugada

**carnisseria
FERMÍ VILA**

C. La Torre, 43 - 17130 L'ESCALA

Telèfon: 972 77 14 02

RES NO ÉS INSIGNIFICANT

Les ballades de sardanes a l'Escala s'han fet, habitualment, des de ja fa una colla d'anys, a l'espai obert de la Platja del poble, conegut avui com la plaça de la Sardana. Allà, els músics hi refilen les seves notes des de dalt d'una tarima, que s'ha ubicat, normalment, només amb puntuals canvis de lloc, en la posició que ocupa avui dia: al mig del petit passeig sobre la platja.

Aquesta tarima (o empostissat), sempre ha estat una estructura senzilla formada per posts fàcils de posar i treure. Tanmateix, durant un temps, no fa gaires anys, estigué acompanyada i protegida per un tendal, aguantat per quatre pals de ferro, que s'obria quan hi havia audició de sardanes, i es tancava una vegada finalitzada aquesta. El seu ús era una mesura preventiva per a resguardar els músics dels raigs solars, dels plugims, com també del ventjol que ve de mar, segons fos el cas.

La protecció del vent s'aconseguia perquè el tendal, que era de lona, portava incorporada, a més de la protecció superior, una altra en el costat nord que cobria les esquenes dels músics i atenuava, així, els efectes dels frescos oratges marins, quan l'ocasió ho requeria. Ara bé, davant un bon xàfec o una forta tramuntana, l'aixopluc/paravent servia per ben poca cosa.

Aquell cobert també comprenia una fusta amb mitja dotzena de bombetes que, situada una mica més amunt dels clatells dels músics que integraven la segona fila, il·luminava, en les ballades de nit, les partitures de la peça tocada.

Tot i la seva simplicitat, s'ha de reconèixer que el tendal no era gens elegant, ni agradable a la vista, sobretot en els últims anys en què la lona, de color blau marí "tronat", estava ben esfilagarsada. A més, quan s'estiraven les cordes que permetien obrir-lo o tancar-lo es produïa una fressa tan eixordadora i trontollava tant l'estructura, que semblava que se n'havia d'anar en orris en qualsevol moment. Molts dels que l'hem conegut continuem creient, que va ser un miracle que mai cap gropada de tramuntana se l'emportés.

El tendal es deixava muntat durant la temporada de sardanes, és a dir, tot l'estiu. Ara bé, hi havia un mobiliari que, cada dimecres, calia portar i endur-se: les cadires per als músics, les quals ben col·locades sobre l'empostissat uns moments abans de començar, eren la referència per a molts estrangers per saber si aquella nit hi havia audició o no.

Qui va tenir cura que mai no faltessin les cadires per a la cobla, durant molts anys, va ser en Miquel Carreras. Empleat municipal, era una persona molt coneguda per tothom. Encara em sembla veure'l: d'alçada normal, tirant a rodanxó, caminava com coixejant i portava unes ulleres que li engrandien els ulls. Aparentava un caràcter geniüt, ja que la seva cara reflectia energia i seriositat. En ben poques ocasions se'l veia riure obertament. Però tot plegat, no eren res més que els indicis del seu gran rigor a

l'hora de fer la feina. A més, sempre tenia una paraula per a tothom, en què no hi faltava un deix d'ironia. Els que érem menuts llavors, malgrat que tot-hora ens renyava, sentíem per ell una gran simpatia i ens l'estimàvem molt. Era un bonàs.

Era ell, doncs, qui, les nits de dimecres, més o menys una hora abans de començar les sardanes, travessava la Platja carregat de cadires plegables i d'una bossa de plàstic que contenia les bombetes. Tot seguit, col·locava cada cosa al seu lloc amb tota la seva parsimònia i, en acabat, deixava els llums encesos. A mitjanit, finalitzada l'audició, feia l'operació inversa: apagava els llums, treia les bombetes, tancava el tendal i s'endua les cadires no sé on.

A la seva mort, que es produí l'any 1979, hi hagué una curta temporada en què la policia municipal assumí les tasques d'en Miquel. Però la cosa s'acabà aviat. Suposo que aquestes funcions no entraven dins les seves competències. Així fou com els membres de l'*Agrupació Sardanista Avi Xaxu* recolliren el repte i se'n feren càrrec durant uns 7 o 8 anys.

Avui, no hi ha tendal, ni tampoc bombetes. Els músics ja s'hi veuen prou amb la llum que prové de les faroles situades molt per sobre dels seus caps. D'altra banda, per poc que ploqui es suspèn l'audició i quan fa tramuntana toca traslladar-se a la plaça del Sòl d'en Sagner.

Sardanes a la Platja, amb l'empostissat de la cobla protegit amb un tendal.

I les cadires? Va com va. En els darrers anys, s'ha pogut veure de tot: sovint les porten puntualment, però hi ha vegades que les deixen plegades sobre l'empostissat ja al matí del dimecres altres en què s'hi queden tota la setmana, i altres en què ja gairebé és hora de començar i encara ningú no hi ha pensat... I gairebé sempre, acaben sent els músics qui les han de posar al seu lloc. Els que en surten més perjudicats, d'aquest garbuix, són els estrangers que mai poden saber segur si hi haurà ballada aquella nit, o no. Els n'han tret els senyals de referència que havien tingut sempre: bombetes enceses i cadires ben col·locades moments abans de l'inici.

De tota manera, avui dia, no dóna la sensació que hi hagi gaire interès per recuperar un tendal semblant al que hi havia hagut. Hi ha raons de pes que ho justifiquen. La més destacable, potser, és el problema d'estètica que origina: no és gens vistós tenir en ple estiu una estructura estrambòtica, situada al mig del passeig de la Platja. Una altra seria l'anàlisi cost/benefici a curt i a mig termini, tot i que això és de molt mal debatre. I una tercera, la "feina" que donaria a qui s'encarregués de muntar-lo i desmuntar-lo.

Tanmateix, hi ha qui opina que tornar a disposar d'un tendal, en versió moderna (fàcil de posar i treure), evitaria situacions una mica rocambolesques que tenen lloc en l'actualitat. Per exemple, els dies de Festa Major, quan el temps ja comença a fer el boig i el cel s'ennuoleix tot de cop, es pot veure com els músics toquen amb un ull avall interpretant la partitura i amb un altre cap amunt mirant els núvols grisos que es van acostant, ennegrint i espes-seint. A la primera gota, cal plugar i fugir a resguardar-se.

També és còmic veure, en les ballades de matí de la Festa Major quan el sol pica de valent, els integrants de la cobla carregats amb l'instrument en una mà i una cadira en l'altra, buscant un racó d'ombra per la plaça de la Sardana. No n'hi ha per menys, tocar des de la tarima vol dir quedar rostits com un pollastre, tot i tenir una platja a pocs metres.

Bé, al capdavant, es tracta de plantejar-se, des d'entitats solvents com l'*Agrupació Sardanista Avi Xaxu*, que bona feina ha fet i fa per la sardana, si surt a compte instal·lar alguna mena de protecció física (tendal) per a les cobles que actuen a l'Escala, per fer front als capgirells del temps, que al nostre poble són ben freqüents.

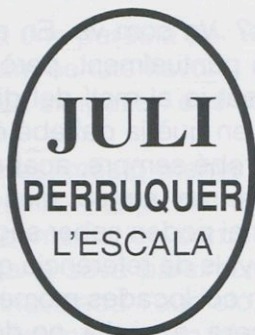
És que, sigui un simple tendal, sigui un curset per ensenyar a ballar, sigui la descoberta d'una composició antiga, ..., res no és insignificant quan es tracta de dignificar i reforçar la imatge de la sardana, que tan poca consideració, per no dir menyspreu, rep d'una part important de la societat, com també de la majoria dels mitjans de comunicació catalans.

Pere Juhé i Oriol

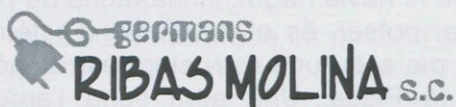

MERCERIA - LLENCERIA - CONFECCIÓ

Santa Màxima, 37 - Tel. 972 77 04 78
17130 L'ESCALA (Girona)

La Torre, 41, 1r
Tel. 972 77 01 18

ELECTRICITAT - FONTANERIA
CALEFACCIÓ - GAS

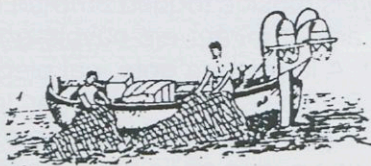
Av. de Girona, 6 i Rubens, 2
Telèfon: 972 77 06 55
17130 L'ESCALA (Girona)

Ò l'e
Òptica l'escala

C/ Maranges, 13 - Tel. 972 77 09 86
17130 L'ESCALA (Girona)

Camí Ample, 1
Avda. Ave Maria, 1
Tel. 972 77 45 58
L'ESCALA

BAR EL PESCALL

25 anys al seu servei

Avda. Ave Maria - Tel. 972 77 02 66
L'ESCALA

Ràdio - TV - Sat. - Electrodomèstics
CAN FIDEL

Josep Maria Geli

C/ Port, 33
Tel. 972 77 00 98

17130 L'ESCALA
(Girona)

XXXI APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA

Organitzat per l'AGRUPACIÓ SARDANISTA ESCALENCA
"AVI XAXU"

Adherit a:

L'Agrupació d'Aplecs Sardanistes de les Comarques Gironines

Amb el patrocini del magnífic **AJUNTAMENT DE L'ESCALA**, la
DIPUTACIÓ DE GIRONA i la **GENERALITAT DE CATALUNYA**

Diumenge, 4 de juny de 2006

Cobles

**PRINCIPAL DE L'ESCALA
SANT-JORDI-CIUTAT DE BARCELONA
CIUTAT DE GIRONA
FOMENT DEL MONTGRÍ**

Programa

MATÍ, a 2/4 d'11, al Passeig Lluís Albert

Cobles:

**Principal de l'Escala, Sant Jordi-Ciutat de Barcelona
i Ciutat de Girona**

Principal
St. Jordi
C. de Girona
Principal
St. Jordi

**Dolces carícies
Ceretana
Aura del Tura
La Roca del Cargol
Desitjo que us agradi**

Pere Masats
Manel Saderra
Conrad Saló
Josep Vicens, Xaxu
Lluís Albert

C. de Girona	Regalims del cor	Vicenç Bou
Principal	Núria sardanista	Joaquim Hostench
St. Jordi	Les ninetes de Blanes	Josep Vicens, Xaxu
C. de Girona	Passeig Maristany	Pere Fontàs
Principal	50è Aplec de Manlleu	Miquel Tudela
St. Jordi	Grans amics	Joaquim Hostench
C. de Girona	En Xampinya petit	Enric Gratacós

TARDA, a 2/4 de 5, al Passeig Lluís Albert

Cobles:

Principal de l'Escala, Sant Jordi-Ciutat de Barcelona, Ciutat de Girona i Foment del Montgrí

Principal	La sardana del ram	Agustí Borgunyó
St. Jordi	Per Banyoles	Francesc Mas Ros
Foment	Sota el sol de Catalunya	Jaume Bonaterra
C. de Girona	Empar	Jaume Vilà Comas
Principal	XXXX	XXXX
St. Jordi	XXXX	XXXX
Foment	XXXX	XXXX
C. de Girona	XXXX	XXXX
Principal	Plàcida vellesa (<i>estrena</i>)	Joaquim Hostench
St. Jordi	Desig escalenc (<i>estrena</i>)	J. Vilà Comas i J.
Hostench		
Foment	Memorable aniversari (<i>estrena</i>)	Lluís Albert
C. de Girona	Penya amunt (<i>reestrena</i>)	Josep Pi i Joan Puig
Conjunt	Bells records	Joaquim Hostench
Conjunt	L'Aplec de l'Escala	Enric Vilà
Principal	Noces d'or	Ricard Viladesau
St. Jordi	Cant a l'Empordà	Josep M ^a Vilà
Saliner		
Foment	Escalencia	Pere Mercader
C. de Girona	La segadora	Josep Vicens, Xaxu

NIT, a les 10, a la Plaça de la Sardana, la Platja

Cobla Principal de l'Escala

L'amic Carles

Les nimfes del llac

Tonades escalenques

Aigua Xelida

Idols de fang

La plaça del firal

Joaquim Hostench

Josep Coll Ferrando

Lluís Albert

Ricard Viladesau

Jaume Ventura Tort

Josep Vicens, Xaxu

LES ESTRENES DE L'APLEC

En aquest XXXI Aplec de la Sardana, l'Agrupació Sardanista Escalenca "Avi Xaxu" té l'honor d'oferir a tots els sardanistes l'estrena de 4 sardanes:

Plàcida Vellea. Sardana composta per en Joaquim Hostench, en *Quimet*, que la dedica "*amb tot afecte i admiració a la gent gran de l'Escala*".

Desig escalenc. Sardana pòstuma inacabada del compositor escalenc Jaume Vilà Comas, datada el 1953, i que enguany ha estat arranjada i completada per en Joaquim Hostench.

Memorable Aniversari. Sardana composta pel mestre Lluís Albert en motiu del 50è aniversari del traspàs del compositor escalenc Josep Vicens i Juli, l'*Avi Xaxu*.

Penya Amunt. Sardana obligada de tible, datada a Pals l'11 de juny de 1927, que és dedicada "*amb prova d'agraïment, a la inolvidable agrupació d'amics escalencs 'Penya Escalenca'*". Les melodies de tible i tenora d'aquesta peça foren compostes per en Joan Puig i Deulofeu, en *Joan de Pals* (músic de l'antiga Principal de l'Escala entre els anys 1922 i 1929), i la resta d'instrumentació fou composta pel seu mestre, el també compositor de Pals, Josep Pi i Pascual.

**CONFECCIONS
GÉNERES DE PUNT**

JUYNAR

Carrer de Gràcia, 6 - Tel. 972 77 07 47
Avda. Riells, 70 - Tel. 972 77 32 86
L'ESCALA

RESTAURANT SNACK-BAR

MAR I CEL

Avda. Riells, 50 - Tel. 972 77 17 51

HOSTAL - RESTAURANT

POCH

C/ Gràcia, 10 - Tel. 972 77 00 92 - **L'ESCALA**

Suma®

SUPERMERCATS

Avda. Girona, 8
Telèfon: 972 77 06 46
L'ESCALA

PASTISSERIA EMPORI

Especialitat «Esculls» de l'Escala
Maranges, 16 - Tel. 972 77 00 89
L'ESCALA (Costa Brava)
R.S.I. 205034/CAT - BENJAMÍ GALLEGOS

ALIMENTACIÓ

CARME

Carrer Picasso, 4
Telèfon: 972 77 07 33
L'ESCALA

Restaurant
ZONA CLUB NÀUTIC
Tel. 972 77 12 01

Tendals
L'Escala

Protecció solar i Decoració de la llar

*Tendals - Persianes . Mosquiteres
Confecció e instal·lació de cortines*

Distribuidor oficial GRADULUX®

SEMPY

Tel./Fax 972 77 22 19
C/ del Mar, 10 - 17130 L'ESCALA
www.costabravanord.com/tendalslescala

Carnisseries
i
Xarcuteria

J. Pagès

Avda. Girona, 56 - Tel. 972 77 21 81 - **L'ESCALA**

*Amb tot afecte i admiració,
dedico aquesta sardana a la gent gran de l'Escala*

PLÀCIDA VELLESA

CURTS

Volen que volen els dies,
volen com el gavià,
la vida se'n va de pressa,
de pressa per no tornar,
Les forces a tots ens deixen
i tothom ho ha d'acceptar.

LLARGS

Mira quina mar més calma
sense neguit de fer mal,
sortirem de matinada,
anirem per a llevant.

El sol se'n va a la posta,
les barques tornen a port,
la mare sempre s'espera
amb una inquietud al cor.

Que el pare torni
amb l'espiga d'or,
la barca més bella
i més àgil del port.

Guarda en el seu pit
el més agradable
que li han dit.

Paraules d'amor
que omplen el cor
i no s'obliden.

El roser florit,
el més bonic
de roses blanques.

Dins un jardiner
on tot és verd
i hi brolla l'aigua...

J. Hostench

FINQUES "XAXU" S.L.

GESTOR INTERMEDIARI EN PROMOCIONS I EDIFICACIONS
(G.I.P.E.) TITULAR PROFESSIONAL Núm. 985

LLOGUERS, COMPRA, VENDA

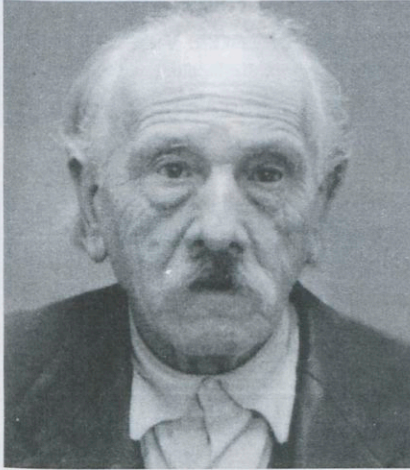
AGENCIA:

Carrer Ave Maria, 10
Apartat correus 90 - 255

Tel. 972 77 15 40
Fax 972 77 35 23

17130 L'ESCALA (Girona - Costa Brava)
w3.finquesxaxu.com - info@finquesxaxu.com

JOSEP VICENS, XAXU, L'ESCALENC POLIFACÈTIC

L'última fotografia del Xaxu: Josep Vicens en els seus darrers temps (Foto cedida per la família Astor-Vicens)

El propassat 18 d'abril s'acomplia el cinquante aniversari del traspàs de l'insigne mestre i compositor Josep Vicens i Juli, una de les figures més destacades i polifacètiques que mai no havia tingut ni tindrà la nostra vila marinera, l'Escala.

Abans de tot, haig d'agrair la col·laboració i disposició de la família Astor-Vicens, i les d'en Miquel Nicolau, en Josep Mª Cortal, en Ferran Magret (digitalització i tractament fotogràfic), en Lluís Vilabrú i, sobretot, en Carles Pous, company i puntal de suport en moltes de les meves feines.

El decurs i vida de Josep Vicens, ha estat tractada en nombroses ocasions en tots els seus aspectes, en articles del mestre Lluís Albert, en articles en nombrosos llibrets d'aplec i, sobretot, en el llibret de l'Aplec de la Sardana de l'Escala de 1981,

el qual va ser dedicat a Josep Vicens amb motiu del 25è aniversari de la seva pèrdua. Aquest homenatge impossibilita que enguany es pugui tornar a dedicar un nou aplec al mestre escalenc. Això no obstant, versaré tot un seguit de línies amb les quals vull perfilar la figura de Josep Vicens, sobretot en totes aquelles facetes que ens són desconegudes.

La naixença d'una estrella

Tal com indica l'acta baptismal anotada per mossèn Miquel Plana (Llibre núm. 11, pàg. 31), Josep Vicens i Juli va néixer el 14 de gener de l'any 1870. Però deixem que parlin els documents: *"En el dia diez y siete de Enero de mil ochocientos setenta yo el infrascrito Pbro. Coadjutor de la Iglesia Parroquial de San Pedro de la Villa de la Escala, Obispado y Provincia de Gerona, bautizé solemnemente á un niño que habia nacido á la una y media de la tarde del dia catorce de dicho mes y año, á quien se le impusieron los nombres de José, Miguel, Pedro, hijo legitimo de los consortes Leandro Vicens y Maria Juli, naturales y vecinos de a Escala. Abuelos paternos: José Vicens y Esperanza Saguer, naturales de la misma. Abuelos maternos: Jayme Juli y Joaquina Donjó, naturales de la Escala. Fueron padrinos: el Abuelo paterno y la Abuela materna."* Sí, sí, el nostre geni es deia Josep, Miquel i Pere.

Veiem com Josep Vicens va néixer en el si d'una família humil formada per Leandre Vicens i Saguer i Maria Juli i Donjó. Però on va veure la llum, concre-

tament? Sempre s'havia cregut que s'esdevingué en una casa del Sòl d'en Sagner, però no és així. Segons el padró d'habitants i els documents de contribució industrial conservats a l'Arxiu Municipal de l'Escala, tot indicaria que Josep Vicens va néixer al carrer Calvari, perquè des que es casaren el 5 de juliol de 1864, i fins l'any 1872, el matrimoni format per Leandre Vicens i Maria Juli tenia fixat el seu domicili al carrer Calvari, els baixos del qual servien per a tenir una petita barberia. A partir de l'any 1872, i ja nascut el petit Josep, el matrimoni es traslladà al núm. 14 de l'antic carrer Major (avui carrer dedicat al pintor Enric Serra), on morí Maria Juli l'any 1886, deixant Leandre vidu al càrrec de 4 nens: Josep, Antònia, Lola i Pilar. Posteriorment, vers l'any 1897, Leandre Vicens traslladà la seva residència al carrer Canyet.

Josep Vicens, la seva filla Carme i el seu nét Joan en una instantània durant l'exili a França (Foto cedida per la família Astor-Vicens)

El Xaxu i els seus amics (l'Ill, en Pelaio i en Damià) durant una cantada de cançons en una pineda d'Empúries (Foto cedida per la família Astor-Vicens)

Xaxu, per què?

A molts intriga el perquè d'aquest motiu. En una entrevista acordada a amb Josep Vicens, i publicada en el *Diario Espanyol en Reus* (21-09-1946, pàg. 4), és ell mateix qui respon a la pregunta: *"Se trata de un apelativo que ya se dedicaba a mi padre. No tiene ningún sentido especial. Cuando era niño se me llamaba "el Xaxu" petit. Después, me ha gustado conservarlo al firmar mis producciones"*. I ara una hipòtesi: si el motiu *Muxu* és una derivació de l'adverbi *mucho*, seria possible que el motiu "Xaxu" fos una contracció d'un barbarisme catalanitzat com podria seria *muchacho*, o més ben dit, *muxaxu*? No sé si ho podrem aclarir mai.

Josep Vicens, home de família

Josep Vicens es casà amb Francisca Mornau l'any 1894 i poc temps després, el 24 d'abril de 1895, naixia el primer fruit del matrimoni, Josep Vicens i Mornau, que posteriorment fou seguit per la naixença de dues noies, na Carme i Maria Vicens, que malauradament morí d'una malaltia infecciosa a mitjans juliol de 1914, quan encara era una adolescent.

El mateix any que es casaren, el matrimoni Vicens-Mornau llogà una casa del Sòl d'en Sagner, encara que era el núm. 9 de l'antic carrer de l'Hospital (avui dedicat a Joan Massanet). Per l'immoble, que era propietat d'en Niceto

Serrats, pagaven un lloguer de 60 pessetes anuals i, a més, la casa era partida en dos: en un costat la barberia d'en Josep Vicens i a l'altre, la botiga de roba, o tal com diu la contribució industrial, *"tienda de camisolinas, cuellos, etc."* o *"confección y venda de ropa blanca para niños, etc."*. Sembla que el doble negoci deuria anar bé, perquè l'any 1910 la família Vicens-Mornau s'embarca en la compra, per 3000 pessetes de llavors, de l'edifici de l'antic carrer del Tint (avui Maranges) amb el número 5, que havia estat propietat de Clotilde Manegat i Sastre. La nova ubicació en un punt més neuràlgic del poble, com podia ser el carrer de les Botigues, semblava que havia d'afavorir la família, però malauradament la malaltia trucà a la seva porta, enduent-se primer la filla petita, i més tard la matriarca de la nissaga.

Aquest fet provocà que l'economia del Xaxu se n'anés tota en orris, i tot i que els dos Joseps, pare i fill, s'hi resistiren, hagueren de deixar la botiga de roba i fer el possible per subsanar la garantia hipotecària que havien assolit amb la compra de l'immoble. L'any 1919, quan posaren la casa a la venda, Josep Vicens Xaxu passà a residir al carrer Canyet amb el seu fill Josep, mentre que llogà un petit local com a barberia al carrer de la Riera. L'any següent, el 1920, Adelaida Pernau i Arnay, muller d'Adolf Tasis i Marés, amic del Xaxu, comprà la casa, i així Josep Vicens es tragué de sobre aquell enorme llast.

*Josep Vicens amb la seva inseparable guitarra davant la casa del carrer de l'Església
(Foto cedida per la família Astor-Vicens)*

A mitjans any 1920 va morir Leandre Vicens i sembla que la família Vicens-Mornau necessitava un canvi d'aires, i així fou com aquell mateix any Josep Vicens, la seva filla Carme i en Josep Vicens fill, que llavors era casat amb Caterina Busquets, es traslladaren a viure a Malgrat de Mar. En aquesta població, el Xaxu hi visqué durant una dècada, però a inicis de l'any 1930 Josep Vicens i la seva filla Carme es traslladaren a viure a la Girona immortal.

A la capital provincial, el Xaxu va viure, en un curt període de temps, molts canvis polítics: la caiguda d'una dictadura, la proclamació de la II República i l'esclat de la Guerra Civil, un enfrontament entre germans que l'abaté en gran mesura. L'any 1939, acabada la guerra i motivat per les seves idees polítiques, en Josep Vicens, en companyia de la seva filla Carme i del petit nét, Joan, feren camí cap a l'exili, un penós exili que durà 2 llargs anys i que els dugué fins al nord de França.

De retorn de França s'instal·là a l'Escala, a la casa (avui magatzem) del carrer de l'Església núm. 1, d'on no es pogué més, a excepció de curts viatges a Malgrat i a Barcelona. Fou a la seva vila natal on, després de llargs anys, trobà el definitiu i etern repòs.

Josep Vicens, una vida en solfa

L'ofici de Josep Vicens va ser el de barber, ofici que havia après del seu pare i que havia desenvolupat i ensenyat a altres nois i al seu propi fill. Això no obstant, tots sabem que el Xaxu no havia nascut per a remullar barbes i tallar cabell, sinó que la seva gènesi va tenir prefixat un destí de tots conegut.

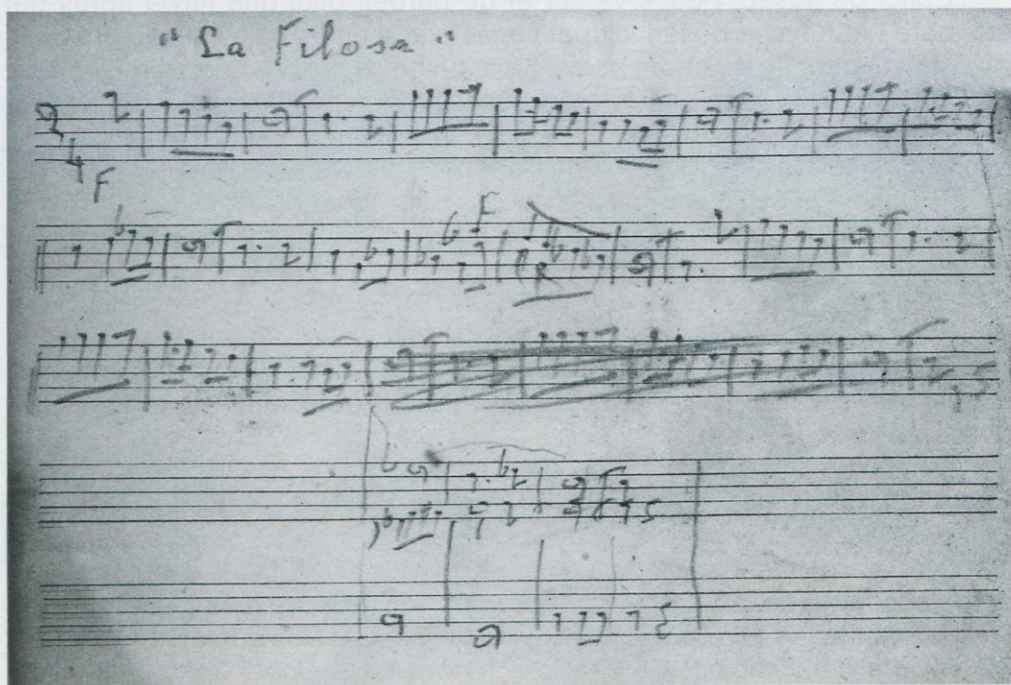
Certament, la vida del Xaxu fou al 100% una vida en solfa, una carrera biològica que ja inicià des de ben petit, quan cantava cançons i melodies populars. Després, quan tenia 8 o 9 anys, va rebre les primeres lliçons de solfa de la mà d'en Rossend Mercader, en *Rossendo Cadiraire*, i del mestre Antoni Agramont de Castelló d'Empúries, encara que bàsicament el Xaxu es formà de manera gairebé autodidacta i seguint el seu instint natural. Durant tota la vida, això sí, el seu instrument inseparable fou la guitarra, amb la que feia els acords, les melodies i recitals de cançons, sovint en companyia junt als seus amics: en *Pelaio*, en *Damià* i *l'III*.

Durant els primers anys d'adolescència i pubertat va dirigir la *Cobla de Baix* i també *L'Aliança*, i el 1906 (enguany n'escau el centenari) va fundar *La Principal de l'Escala*, en la qual actuà des de la seva fundació i fins l'any 1918, tot interpretant diversos instruments (tenora, flauta, flautí, contrabaix i fiscorn), segons la necessitat del conjunt. Posteriorment, de les seves estades a Malgrat de Mar i a Girona se'n derivà la formació de tres cobles: *La Principal de Tordera*, *La Principal de Calella* i, finalment, la *Cobla Xaxu*, fundada a Girona el 1932.

El mateix any de la seva mort, el 1956, Josep Vicens era el primer compositor en quantitat de tot Catalunya, ja que el seu repertori depassava les 500 sar-

danes, de les quals, essent viu i un cop mort el Xaxu, arribaven drets d'autor de Nova York, Mèxic, Guatemala, La Havana, Berlín, Bremen, Brussel·les, París i altres capitals i ciutats importants. D'aquest mig miler de composicions, se'n conserven unes 200 entre l'arxiu de l'antiga Principal de l'Escala, el de l'Agrupació Sardanista "Avi Xaxu" i l'arxiu personal d'en Carles Pous.

A l'arxiu de la família Astor-Vicens es conserven documents relacionats amb en Josep Vicens, especialment un conjunt de partitures, anotacions musicals i, fins i tot, un plec d'apunts manuscrits del mateix Xaxu. Entre aquests documents es conserven anotats (a més d'algunes notes musicals) els títols d'algunes sardanes del mateix Xaxu fins ara desconegudes. Els títols són els següents: *Bosc festiu*, *Canigó*, *El pastor flabiolaire*, *El pescador cantaire*, *En el marge del torrent*, *Font dels vells*, *La festa de l'ermita*, *La garlanda de l'amor*, *La Piona*, *Prometença* (n'existeixen anotacions musicals), *Pubilla del mar*, *Records del Canigó* (partitura per a piano), *Reus* (n'existeixen anotacions musicals), *Terra estimada* (se'n conserva la lletra escrita per Antoni Vives i Batlle, de Torroella de Montgrí), *Trenes d'or* (sardana dedicada a Maria Rosa Botet i Mussons, de Reus) i *Violes del bosc* (n'existeixen anotacions musicals). Cal destacar que entre les anotacions ja esmentades, existeixen uns quants

Anotacions musicals amb llapis de La Filosa, la primera sardana que va compondre el Xaxu (Arxiu família Astor-Vicens)

compassos de *La Filosa*, la primera sardana que el Xaxu va compondre quan tenia entre 13 i 15 anys.

A més, a l'arxiu de l'antiga *Sociedad General de Autores de España* es conserven altres sardanes del Xaxu, com *Cançó de la gitana*, *Cançons i rondalles* (probablement la sardana titulada al revés), *Dia de fira*, *Els Tres Pins*, *Flors i violes*, *La font del grill*, *La malquerida*, *La núvia*, *Lluny del Ter*, *Recordant*, *Regalada*, *Sol i sombra*, *Vigatana* i *Tarda de primavera*. Curiosament, entre aquestes sardanes també figuren les titulades *Lluïsa*, *Nostàlgia*, *Primavera d'amor* o *Margarida*, sardanes que generalment han estat atribuïdes a Josep Vicens i Mornau, fill del Xaxu; precisament de la darrera sardana se'n conserva una partitura per a piano a l'arxiu de l'antiga Principal de l'Escala.

El Xaxu desconegut

Sovint Josep Vicens sempre és recordat com un dels compositors de sardanes més populars i coneguts. Tanmateix, fins avui dia ha passat desapercebuda la seva faceta com a professor de música, director de cors o compositor d'altres gèneres musicals.

De tothom és sabut que el Xaxu es comprometia a fer de mestre a deixebles com l'Albert Martí, en Pere Ferrer *Tano* i d'altres a canvi que aquests fessin d'aprenents a la seva barberia. El que és més desconegut és que Josep Vicens, entre mitjan i final de la dècada de 1910, va impartir lliçons de solfeig i harmonia als fills dels humils afiliats al popular Ateneu Art i Cultura radicat al carrer de la Torre, entitat en les parets d'una de les habitacions del qual encara s'hi troba grafiada la lletra de la cançó *Muntanyes del Canigó*.

També és poc coneguda la faceta del Xaxu com a director d'agrupacions de cant coral. De la mà del mestre escalenc, i impregnat de l'esperit de la Renaixença i de la propagació del cant coral propugnat pels cors del barceloní Anselm Clavé, el 1895 es fundaren a l'Escala dues societats corals: *La Marinera*, formada per gent vinculada al mar (pescadors, mariners, 'remendadores', etc.) i de la qual se'n conserva l'estendard o penó, i *La Unión Escalense*, entitat que va fer el seu debut durant les celebracions de la festa major d'aquell mateix any. Tanmateix, sobre la vida d'aquestes dues societats corals encara en sabem poc i caldrà cercar més dades.

Finalment, una tercera faceta gairebé oblidada és la d'en Josep Vicens com a compositor d'altres gèneres musicals diferents de les sardanes, variants que s'aniran desgranant tot seguit.

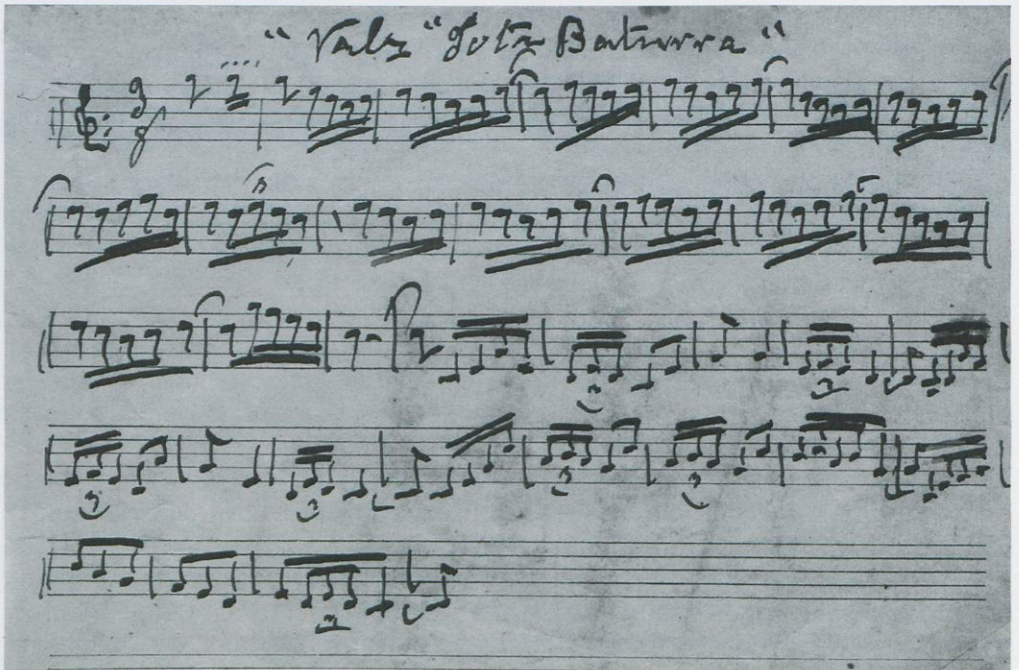
Segons consta, Josep Vicens va compondre moltes obres corals, segurament destinades a ser cantades pels cors escalencs que ell dirigia. Com a peces d'orfeó cal citar *Records d'infantesa*, però no obstant això d'entre el conjunt d'obres corals cal destacar *La Pàtria*, una peça a tres veus per a home, que s'estrenà l'any 1895. Aquest poema èpic, que fou musicat pel Xaxu, conté la lletra escrita pel llavors farmacèutic de l'Escala, el Sr. Jaume Forn i Ferran (oncle del també farmacèutic, pintor i alcalde Joan Massanet), i mostra

les idees més abrandades d'un nacionalisme bel·ligerant típic de finals del s. XIX. Cal suposar que altres peces corals del Xaxu potser van contenir lletres del mateix farmacèutic, d'algun altre destre local o potser, fins i tot, de la insigne escriptora escalenca Caterina Albert.

Pel que fa a música religiosa, en una entrevista de l'any 1952, el mestre escalenc informa que va compondre diverses avemaries i, a més a més, un ofici, tot dient que "*com la major part dels meus papers, tot s'ha perdut*".

En l'escenificació, el Xaxu va compondre la part musical de la sarsuela o sainet líric *Muset i Bernadeta*, una peça amb lletra de Josep Mª Folch i Torres, membre de la família que comprà la Casa del Gavià i que féu llargues estades estiuenques a la nostra vila.

Finalment, en l'àmbit d'orquestra, Josep Vicens també hi féu la seva aportació. Entre els ballables, i per citar-ne només alguns casos, el Xaxu va compondre tota mena de valsos (lents, vals-jota...), ranxeres, pasdobles, algun rigodon i altres peces de ball. D'entre les peces de concert, Josep Vicens va compondre algunes simfonies, peces per a instrument solista (cornetí, fiscorn o flautí) i alguna serenata, a més d'alguna marxa per a cercavila.

Anotacions musicals d'una de les peces ballables compostes per Josep Vicens, concretament el vals titulat Jota Baturra (Arxiu família Astor-Vicens)

Com a mostra d'aquest darrer grup de composicions es pot aportar que, entre els ballables conservats a l'arxiu de l'antiga Principal de l'Escala, es conserven les partitures de les simfonies *Remor de fulles* i *La Filla del Marchant*, la fantasia per a cornetí titulada *Cantos de Aragón*, el rigodon *Los Voluntarios* i les *Marxes 1 i 2* per a cercavila.

Entre el plec d'apunts musicals conservats per la família Astor-Vicens també es conserven diferents anotacions i compassos d'alguns ballables com dos valsos, un vals titulat *Jota Baturra*, un vals lent, un vals jota, una ranxera i el pasdoble titulat *Vallejo*.

En darrera instància, a l'arxiu de l'antiga Sociedad General de Autores de España existeixen i es conserven altres peces compostes pel Xaxu i que, sense saber-ne de totes la seva classificació, s'apunten els títols tot seguit: *Arrollador*, *Baturra*, *En el retiro*, *Las cuerdas de mi guitarra*, *Me vengaré*, *Noche alegre*, *Oleya*, *Pasdoble núm. 11*, *Pasdoble núm. 10*, *Pedrutchó*, *Pierrot enamorado*, *Quiero casarme*, *Records del cabaret i Sevillano*. A més, a aquesta llista caldria afegir-hi uns quants títols més, tal com demostra una carta que la mateixa Societat General d'Autors de Madrid va enviar, el 22 d'abril de 1946, a Josep Vicens; els títols anotats a l'epístola són: *Melodia*, *Salvaje*, *Selección fox*, *Serenata azul*, *Sereno*, *Melodia núm. 4*, *Melodias*, *Melodias Hawaianas*, *Soñar*, *Lei Lima*, *Aquella noche en el rio i Cuentos y canciones*. D'aquesta llista, potser les dues darreres són els títols traduïts de dues sardanes de Vicens.

La pèrdua d'un geni

I arribà el moment en què l'alè i l'ànima del vellet de cabellera blanca s'anaren apagant suaument, fins que el 18 d'abril de 1956 el Xaxu tancà per sempre més els ulls. La seva partida de defunció és anotada en el llibre d'òbits (Llibre núm. 10, pàg. 63) per mossèn Joan Roura: "*A diez y nueve de Abril de mil novecientos cincuenta y seis el infrascrito Cura Párroco de San Pedro de la Escala, Obispado de Gerona, mandé dar sepultura eclesiástica al cadáver de D. José Vicens Juli de ochenta y seis años de edad, músico, natural de ésta, hijo de Leandro y María, naturales ambos de ésta. Era viudo de Dª Maria Mornau de ésta. Falleció de muerte natural el dia anterior a las diez de la mañana. Deja dos hijos de su expresado matrimonio con los nombres de José y Carmen. Y por ser así lo firmo*".

Així s'acabava l'existència del gran mestre i compositor escalenc, Josep Vicens i Juli, un dels escalencs més il·lustres i polifacètics que mai no ha tingut ni tindrà la nostra vila.

Jordi Gallegos i Córdoba

Llicenciat en Història

RESTAURANT HOTEL

ESPECIALITATS MARINERES
GRAN MIRADOR AL MAR
PUB MUSICAL

Passeig Marítim, 1 - L'ESCALA
Tel. 972 77 02 45 - Fax 972 77 42 58

camisseria
xarcuteria **LLANDRICH**

Ramon i Conxita

Pt. de l'Avi Xaxu - c/ del Mar, 5
17130 L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 770 127

des de 1912 al seu servei

Caixa de Girona

Farmàcia BALLESTA

Rosa-Maria Ballesta Llinàs

Av. de Girona, 25
17130 L'ESCALA (Alt Empordà)
GIRONA
Tel/Fax 972 77 15 75

FUSTERIA

Geli.

TOT EN FUSTA

C/ Closa d'en Llop, 3 - 17130 L'ESCALA
Tel/Fax 972 77 03 47

CALÇATS

Susi

C/ Picasso, 1 (Poble Sec) - Avgda. Montgó, 31 (Riells)
Tel. 972 77 24 74 - L'ESCALA

Pintura i Decoració

Lluís Romero Bruguera

C/ Gregal, 26 - 17130 L'ESCALA
Telèfon: 972 77 32 21

ELECTRICITAT - AIGUA - GAS
CALEFACCIÓ - AUTOMATISMES
RECS PER ASPERSIÓ
AIRE CONDICIONAT

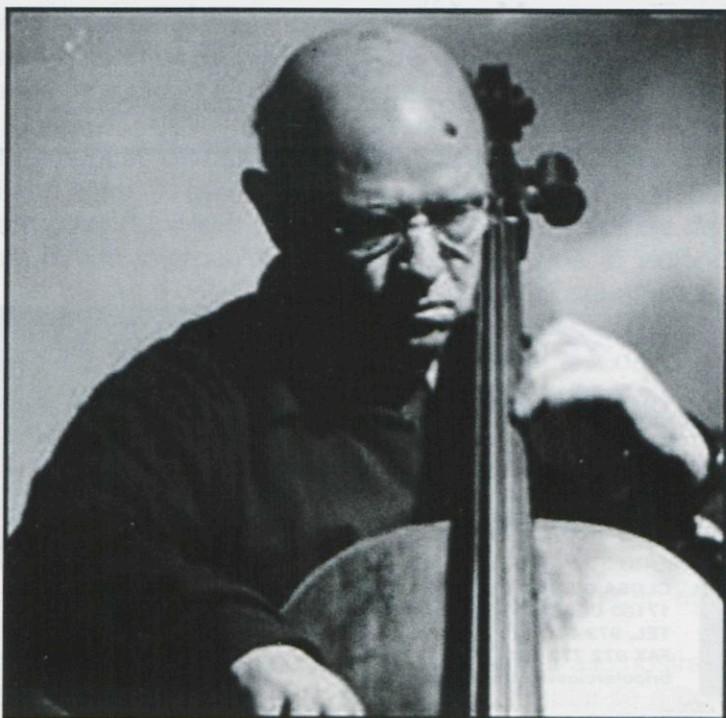
Instal·lacions

Josep Alech

C/ Romans, 21 - Telèfon 972 50 33 84
17600 FIGUERES

I, LLAVORS, TU QUI ETS?

Un educador d'un centre d'acolliment, amb mainada sota tutela de la Generalitat de Catalunya, em va comentar que darrerament havia visitat una illa caribenya. No hi va anar a pescar taurons ni de vacances, sinó d'acompanyant d'un d'aquests preadolescents, originari d'aquell indret. Es tractava que hi passés una setmana al costat dels seus avis, atès que és fill d'una família emigrant desestructurada. «Què els podem ensenyar de la nostra cultura als centreamericans aprofitant el viatge?». Li va dir l'educador dies abans de marxar. I el vailet, sense pensar-ho gaire, va respondre «els podem ensenyar, per exemple, una mica de català». L'esmentat educador va fer un bot de la cadira. I és que segurament és la darrera cosa que a la majoria de catalans ens podria passar pel cap. En canvi, un nouvingut no va pel món amb aquests prejudicis.

El fet que Pau Casals convertís una melodia catalana com «El cant dels ocells» en un himne internacional demostra que des de l'arrelament a la terra es pot universalitzar un particularisme per limitat que sigui el seu àmbit geopolític.

Rafel i Angelina

el Roser
RESTAURANTS

Hostal EL ROSER

Carrer Església, 7
Tel. 972 77 02 19

Rest. EL ROSER 2

Passeig Lluís Albert, 1
Tel. 972 77 11 02

17130 L'ESCALA (Costa Brava) - Girona

HOSTAL - RESTAURANT EL ROSER C/ Església):

Menú diari de dilluns a divendres amb plats diferents cada dia.

Menú especial cada dia.

Menús per a grups i carta

RESTAURANT EL ROSER 2 (davant del mar):

Cuina d'autor i de mercat, marisqueria

Brico
CLOS
FERRETERIA

HORARI
DILLUNS a DIVENDRES
9 -- 13
16 -- 19.30
DISSABTE
9 -- 13.30
16.30 -- 19

Brico
CLOS
FERRETERIA

CLOSA D'EN LLOP, 7
17130 L'ESCALA - GIRONA
TEL. 972 770 120
FAX 972 772 521
bricoferclos@hotmail.com

Consulta de
teràpies
complementàries
per a la
prevenció
de la salut

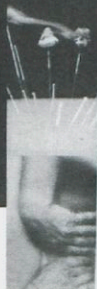
Soport a la
medicina
convencional i a
les seves diferents
especialitats

Soport a la
medicina
convencional y a
sus diferentes
especialidades

Horas convenientes: **Tel. 972 20 84 56 (Girona)**
Tel. 972 77 00 09 (L'Escalá)

Martha Marcenaro Falciola
Tècnica especialitzada en acupuntura i massatge medicinal
Tècnica especialitzada en acupuntura i massatge meridional

Placa Marqués de Camps, 17 3r. 2a B 17005 GIRONA
Closa del Llop 7, baixos - 17130 L'ESCALA (Girona)
www.palahi.es/marthamarcenaro • E-mail: marthamarcenaro@hotmail.com

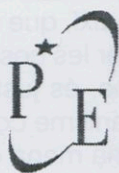
Des de fa molt de temps hi ha algú que ens ha anat inculcant que allò nostre és tan insignificant que difícilment pot interessar a ningú. Tant és així, que un català desnaturalitzat fàcilment troba província voler donar a conèixer les coses de casa. El provincianisme, que és el pol oposat al cosmopolitisme, és justament tot el contrari. Segons el filòsof Ferran Sàez Mateu, el provincianisme consisteix a creure que tot allò que no és propi és millor: «Es tracta d'una mena de xenofília acrítica, apoquida, neuròticament acomplexada, d'una ridícula monumental, que ha estat aprofitada per la cultura de masses (...). Sóc del qui pensa que el millor aliat del veritable cosmopolitisme és el localisme extrem».

En el cas català, hi ha persones que viuen la seva identitat nacional com una nosa. Tant és així, que tendeixen a esquitllar-la proclamant-se cosmopolites. Pel sociòleg Salvador Cardús estalviar-nos el problema de la identitat a base d'afirmar-nos ciutadans del món és una fal·làcia des d'un punt de vista social: «ni jurídicament, ni culturalment, ni històricament no ho som de ciutadans universals (...) No he nascut en un món en general ni en un temps indefinit, sinó en un temps i un espai particular i en el marc d'una comunitat també particular».

Per contemplar una bona panoràmica, en tota la seva amplitud, no és mala idea enfilar-se al capdamunt dels arbres més ben arrelats. Simplement perquè són els més alts. I és que l'alçada dels arbres tendeix a ser proporcional a la profunditat de les seves arrels. No només en el cas dels vegetals l'arrelament al medi és un requisit indispensable per gaudir d'una millor visió del món. També entre els humans. Si Pau Casals no hagués estat una persona profundament arrelada al seu país, molt probablement *El cant dels ocells* no seria avui un himne internacional de la pau. I és que el violoncel·lista del Vendrell va ser capaç d'universalitzar una cançó tradicional catalana. Ser un músic de prestigi mundial i un català de pedra picada és compatible. I fins i tot recomanable. Al cap i a la fi, allò universal es nodreix de particularismes, que sense oblidar els seus vincles de pertinença gaudeixen d'un reconeixement a l'exterior. Conseqüentment, no hi ha fets universals que prèviament no hagin estat locals. Al capdavant *El cant dels ocells* és una nadala que prové d'un goig. I anteriorment d'un relat sobre el naixement de Jesús que recitaven els joglars. És a dir, una melodia per ser cantada originàriament per la comunitat catòlica catalana, en unes dates assenyalades i en unes de les seves principals celebracions religioses. Però inicialment sense cap esperit expansionista més enllà d'aquests cercles tan locals.

En bé de la mundialització, no té sentit subestimar allò nostrat per acabar convertits en el futur en una cultura subsidiària. Adaptar-se a com els altres volen que siguem no ens permet manifestar-nos tal com som. I és que som en la mesura que disposem de la capacitat humana per fer aportacions inèdites.

Quim Gibert
(psicòleg)

PRISCO ELECTRÒNICA, S.L.

TELECOMUNICACIONS

- TELEDISTRIBUCIÓ
- SATÈL·LIT
- ANTENES COL·LECTIVES
- ELECTRÒNICA

C/ Ave Maria, 34 - 17130 L'ESCALA
e-mail:prisco@retemail.es
www.priscoelectronica.es

Tel. 972 77 18 59
Fax 972 77 31 17

SASTRERIA

Vilabrava

DES DE 1892

C/ Port, 30
Tel. 972 77 02 21

17130 L'ESCALA

BOTIGA

LACOSTE

C/ Port, 23
Tel. 972 77 49 46

Video Caixa[®]

XXIV Hores

Ave Maria, 31 - Tel. 972 77 23 49 - L'ESCALA

QUEDA L'INSTANT FUGISSER

*Queda l'instant fugisser
penjat en el record del temps,
viatge mai conclòs i aturat,
dins la nostra (in)quietud existencial.*

*Seran així molts instants transitoris,
un conjunt feixuc i mòbil dins els fets
que, en perdre el seu pes,
omplen de bonior el pòsit personal més lleuger i serè.*

*Seran i serem així, també en nosaltres, els altres
i viurà actiu el que ja en el seu ser ha deixat d'ésser
i, en morir, en la seva finitud,
restarà viu, per a salvar-ho, el record amistós, manyac i persistent.*

*Viure és passar i veure passar,
entre els records dels fets innombrables,
la nostra voluntat dins el destí
que, dia a dia, forja i alena de caliu la nostra identitat.*

Joan Barceló i Coll

Restaurant - Pizzeria

VOLANTÍ

GELATERIA - CAFETERIA - CREPERIA

*Terrassa sobre el mar
Menús especials per a grups
i reunions*

Ronda de l'Olla - Tel. i fax 972 77 07 28
17130 L'ESCALA (Alt Empordà) Girona

*Novetats - teixits
articles per a la llar*

Casa Puig Giralt

Pintor Massanet, 6-8
Enric Serra, 4
Telèfon: 972 77 45 92

RENAULT

GARATGE FUMADÓ

Closa d'en Llop, s/n
Tel. 972 77 23 01 - Fax 972 77 42 27
17130 L'ESCALA (Girona)

**REPARACIONS
COPES I TROFEUS ESPORTIUS**

C. Pintor Joan Massanet, 26 - 17130 L'ESCALA
Telèfon: 972 77 05 48

AUTO ESCOLA MARINA

Estem al vostre servei:
Martí Moreno - Emili Serra

Avda. Ave Maria, s/n - 17130 L'ESCALA
Telèfon: 972 77 06 78
17130 L'ESCALA

SERRALLERIA SUES I FILL, S.L.

*Reixes, portes basculants
de ballesta i enrotllables*

Avda. Girona, 54 - L'ESCALA
Telèfon: 972 77 04 67

**Finques
BALLESTA**

Agència Immobiliària

**VENDA - LLOGUER - ADMINISTRACIONS
COMUNITATS - ASSEGURANCES**

Avgda. Riells, 46 A - Tel. 972 77 01 04
17130 L'ESCALA

DOS HOMENATGES ESTRETAMENT RELACIONATS

EL MESTRE-COMPOSITOR JOSEP VICENS I JULI (AVI XAXU)
LA COBLA-ORQUESTRA LA PRINCIPAL DE L'ESCALA

Aquest any, amb ocasió del XXXI Aplec de la Sardana de l'Escala, la nostra vila vol retre un merescut homenatge –dissortadament pòstum– al seu excel·lent músic-compositor Josep Vicens i Juli (Xaxu) coincidint amb el cinquantè aniversari del seu traspàs (18 d'abril de 1956).

En el mateix marc de l'Aplec s'homenatjarà també la cobla-orquestra La Principal de l'Escala per commemorar el centenari de la seva fundació (1906).

Com que la vida i l'obra de l'Avi Xaxu i la trajectòria professional de La Principal de l'Escala estan estretament relacionades per un lligam musical característicament escalenc, en farà un petit esbós.

JOSEP VICENS I JULI (XAXU)

Tant la seva biografia com la seva obra han donat molt de si i han estat publicades en diverses ocasions, raó per la qual i perquè penso que són conegudes a bastament per molts escalencs no en farà una extensa menció.

Josep Vicens i Juli, conegut popularment per l'Avi Xaxu, va veure la primera llum el 14 de gener de 1870 a l'Escala on morí el 18 d'abril de 1956.

Va ser un dels membres fundadors de La Principal de l'Escala (1906). També en fou director (1910). Hi tocà fins l'any 1918 aproximadament.

L'any 1932 va establir-se a Girona on formà la cobla «Xaxu». Acabada la guerra civil espanyola (1939) s'exilià a França. Després del seu retorn a l'Escala no participà més com a component de la cobla.

Voldria que es recordés la part final d'una poesia que el poeta escalenc Josep Sureda i Paradís va escriure per al mestre-compositor, encara en vida. L'autor mateix –no el sobrevisqué gaire temps –va llegir-la en el seu comiat (19 d'abril de 1956) entre les blanques parets del nostre cementiri mariner: «Adéu cantora cigala que has viscut només per l'art: nostre orgull i nostra glòria. Adéu Xaxu, de l'Escala, contrapunt d'eternitat...!»

L'any 1952 vaig acompanyar-lo durant la celebració de la festivitat de l'Homenatge a la Vellesa a l'Escala i des de llavors vaig tenir present la seva amistat, per això l'any que vaig viure a Girona, en assabentar-me del seu traspàs per la premsa, vaig sentir un profund sentiment de tristor.

Recordant aquell moment li dedico el meu particular homenatge amb l'admiració i l'estima de les quals fou mereixedor.

LA PRINCIPAL DE L'ESCALA

Va néixer l'any 1906. Després d'eclipsaments i ressorgiments s'anul·là passada la temporada 1956-1957. Des de llavors l'Escala no tingué cobla-orquestra pròpia fins que fa poc es tornà a crear la nova, la presentació de la qual tingué lloc a la nostra població (7 de març de 2004) amb el mateix nom que tant la identificà.

Bodega
Can Ratxelet

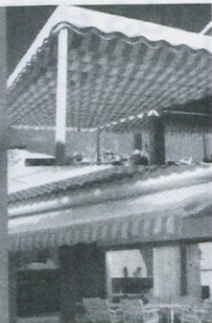

Ctra. Viladamat-Palafrugell, km. 4,5
Tel. 972 77 45 00 - 17130 L'ESCALA

T E N D A L S

Res

FABRICACIÓ I INSTAL·LACIÓ DE:
- tendals i automatismes
- corredissos i gransvins per a terrasses
- veils - cobriments per a piscines
- tones de PVC confeccionades de tot tipus

Snack - Bar - Cafeteria

Cafè del Mar
L'Escala

TREVI

Xamfrà: Sant Pere - Avi Xaxu
Tel. 972 77 16 01
L'ESCALA

XARCUTERIA

ROCA
FUNDADA L'ANY 1925

*Embotits artesanals
cria, matança i elaboració pròpia*

Avda. Girona, 59, Local 1 - Tel. 972 77 39 21

NOVETATS
TUTI

*Merceria, Llenceria
Perfumeria*

C/ del Port, 41 - Tel. 972 77 07 56
L'ESCALA

TAXIS AYALA

*Més de 40 anys al seu servei
Taxis de 4 i 6 places*

Alfons: 619 75 02 40
Anna: 609 62 07 65

C. Fortuny, 3
Tel. 972 77 35 18 - Fax 972 77 12 37
17130 L'ESCALA (Girona)

GARAGE
UNIVERSAL

JUAN LAGARES

Ctra. Viladamat - Palafrugell
Tel. 972 77 11 74 - Apartat, 53
17130 L'ESCALA

Va ser una cobla de llarga trajectòria. L'any 1925 la componien els músics següents: Josep Ma Vilà, Cinto Hereu, Salvador Tasis, Josep Figueras (Boac), Ramon Tasis (pare), Ramon Tasis (fill), Francesc Llompart, Francesc Sala i Ximinis (avi Xiquet), Francesc Sala i Flaqué (pare Xiquet), Lluís Cotxo i Joan Puig (Joan de Pals). En Sala Ximinis i en Sala Flaqué foren respectivament l'avi i el pare del també músic Francesc Sala i Sastre (en Xiquet).

Durant la temporada 1944-1945 la Principal de l'Escala estava formada per: Ramon Tasis, Cinto Hereu, Joaquim Vallespí, Anglada (Trempele), Jaume Vilà, Josep Ma Vilà, Salvi Pomareda, Joan Lassús, Francesc Sala (Xiquet), Pere Ferrer i Miquel Mayoral.

L'any 1929 la cobla es va dissoldre i deu anys després (1939) es reorganitzà de nou. El ressorgiment s'allargà fins l'any 1957. Circumstàncies adverses foren la causa de la seva abolició.

Des d'aleshores la nostra vila quedà òrfera de cobla. Han hagut de passar uns quants anys per tornar-la a tenir. L'actual Principal de l'Escala es creà per donar continuïtat a la cobla que, amb els seus alts i baixos, havia existit entre els anys 1906 i 1957.

Els seus components actuals –gent jove dotada d'un elevat nivell musical– han fet possible que la nostra vila gaudeixi d'una cobla pròpia. Entusiastes i engrescats en la seva vocació per la música demostren una autèntica professionalitat. Des del principi han sabut captivar l'interès del públic que, atent a les seves interpretacions, els ha atorgat una valoració molt positiva.

Aprofito l'avinentsa per fer extensiu el meu homenatge particular a la novella cobla La Principal de l'Escala i als seus antics components escalencs que sortosament estan entre nosaltres i podran gaudir en vida d'aital distinció.

En **Josep Falgueras i Bahi (Boac)** és un dels músics més antics de la Principal de l'Escala. Era instrumentista de trompeta i havia tocat juntament amb l'avi i el pare d'en Francesc Sala i Sastre. El passat 29 de març va complir 99 anys. En **Rafel Callol i Lluís (Pinxo o Felito)** començà a formar part de La Principal de l'Escala vers l'any 1948. Tocava el contrabaix, el violí i la guitarra. En **Francesc Sala i Sastre (Xiquet)**, fill i nét de músics, tocava el violí, el fiscorn, el trombó de vares,... Les primeres lliçons de música les aprengué del seu pare. A l'edat de nou anys debutà en públic tocant el violí. En **Miquel Mateu i Romero (Sastret)** fou el vocalista de l'orquestra. Cantava admirablement les melodies romàntiques pròpies de l'època. Estudià solfeig i aprengué a tocar el trombó de pistons. Les seves actuacions en l'orquestra van durar uns anys fins que la deixà poc abans de dissoldre's quan va anar a viure a França.

Els tres primers foren homenatjats per ser els músics escalencs supervivents de l'antiga cobla-orquestra La Principal de l'Escala, amb ocasió del XXIII Aplec de la Sardana de la nostra vila.

Desitjo i espero que l'homenatge-conjunt d'enguany sigui el just reconeixement del nostre poble envers unes persones (absents i presents) que ens han delectat i ens complauen amb el bell art de la música.

Recordança i gratitud per a tots ells.

Pilar Pellicer, de Gispert

ECO FUSTA
ECOFUSTA
fusteria en general

Closa d'en Llop, 81 17130 - L'Escala (Girona) Tel: +34 972 77 53 78

L'AnXova Milionària

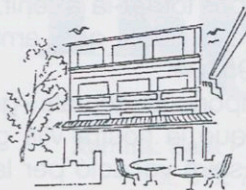
C/ Enric Serra, 9 bis
 17130 L'ESCALA
 ALT EMPORDÀ (Girona)
 Tel. 972 77 05 52

ADMINISTRACIÓ DE LLETRES NAVA I ESCALADELVIDRES

VIATGES I ACTIVITATS MARÍTIMES
 C/ Maranges, 3 - Tel. 972 77 37 97 - Fax 972 77 03 32
 17130 L'ESCALA - Web: creuers-marenostrum.com

HOTEL RÍOMAR

**Comunions
 Batejos i Noces**
 St. Martí d'Empúries
 17130 L'ESCALA
 (Girona - Costa Brava)
 Tel. 972 77 03 62
 Fax 972 77 03 58

FORN EL PILANET

Camps del Pilans
L'ESCALA

Agència Immobiliària
 Avgda. Ave Maria, 2 - Tel. 972 77 02 72 - Fax 972 77 01 57
 Avgda. Riells, 46 - Tel. 972 77 00 40 - Fax 972 77 00 40
 www.guanter.com - e-mail: guanter@grn.es
 17130 L'ESCALA - Girona - Costa Brava

Joaquim Moner i Soler

Ctra. d'Orriols. Can Tell - 17130 L'ESCALA (Girona)
 Tel. 972 77 13 26 - Fax 972 77 13 90

Hotel Can Miquel Restaurant Montgó Park

Platja de Montgó
 Tel. 972 77 14 52 - 972 77 10 02
 17130 L'ESCALA Girona - Costa Brava

L'AVI XAXU

Del butlletí de l'Aplec de la Sardana de Figueres, 1971

En Josep Vicens, que va néixer a l'Escala el dia 14 de gener de 1870, –quatre mesos més tard que l'escriptora escalenca Víctor Català–, ha estat sens dubte el més autèntic i genuí representant dels humils trobadors musicals de la sardana.

Els seus únics mestres foren en «Rossendo cadiraire» –pare de l'altre compositor local Pere Mercader, mort recentment a Caçà de la Selva– i el cèlebre Antoni Agramont, de Castelló d'Empúries que li donà unes poques lliçons, però, la seva intuïció i exuberant inspiració li permeteren arribar on no han arribat molts compositors erudits, passant de cinc-centes les sardanes que escrigué, a més d'obres corals, si bé bona part d'aquesta producció pot donar-se per perduda.

Les seves ingènues i frescoies sardanes, lliures de tota influència exòtica, són el fruit d'un temperament artístic, bon xic bohemí, que havia mantingut un íntim contacte amb la naturalesa. Per això ens porten flaire boscana i regust de salobre. Són melodies dictades pel lliscar de l'aigua que s'escolava sota els seus peus tot anant a pescar carpes als marges del rec, o pel xiuxiueig del vent entre la userda quan reclamava les guatlles amb el botet, o pel mateix remoreig de les onades que ara bressen el seu somni etern prop del blanc cementiri de la nostra vila.

Tot escrivint aquestes ratlles em vénen a la memòria les tendres tonades de la seva formosíssima sardana «Esclat d'amor», que, quan jo era jove la cobla de l'Escala tocava sovint i que potser per això em sembla la més bonica de totes les seves sardanes...

Els seus cants estan amarats de sabor local, tal com reflecteixen fidelment els eloqüents títols de moltes de les seves sardanes: «La roca del Cargol», «Muntanyes de Montgó», «La roca del Frare», «Records dels Tres Pins», etc. És la mateixa veu del poble la que hi canta i per això arriben al cor del poble.

Un músic escalenc ja mort, antic company de cobla del «Xaxu», comparant les seves sardanes amb les d'altres autors de categoria, deia amb gràfica expressió que eren «vi petit», el vi lleuger i imprescindible de cada àpat. Jo afegiria que són «vi petit», però «de la vinya de casa», sense matràfegues...

Els inspirats diàlegs instrumentals tan característics del «Xaxu», –fiscorn i tenora o tenora i tible–, brollen amb espontània naturalitat de la cobla i són d'una emotivitat encisadora: «L'Arc de Triomf», «Carícies», «La filla del bosc»...

Les sardanes del «Xaxu», són quelcom tan consubstancial a L'Escala com «el pa amb tomata amb anxoves». Les cobles que vénen ho saben i

Tot en instruments musicals
cd's, dvd's, samarretes i més...

C/ Joan Massanet, 31
C/ Enric Serra, 34
17130 L'ESCALA

Tel. 972 77 62 70
Fax 972 77 20 47
E-mail:sonabemusic@hotmail.com

*Quintana
Perruquer*

P E R R U Q U E R I A P E R A H O M E S

c/ del Mar, 20 • 17130 L'ESCALA • Tel. 972 77 21 89

Roser Montsant
estilista

P
E
R
R
U
Q
U
E
R
I
A
UN I SEX
A

C/ Gràcia, 3 - Tel. 972 77 42 88 - 17130 L'ESCALA

tenen bona cura d'incloure en llurs audicions alguna de les seves populars sardanes. A les primeres notes s'eixamplen els rostres i s'alça entre el públic un murmuri general: «és del Xaxu»!

A l'entorn de la figura de l'Avi Xaxu s'han teixit simpàtiques anècdotes. L'amic Joan Lassús, de la disolta cobla La Principal de L'Escala, m'ha contat per exemple que el nostre homenatjat tocava amb una tenora en la qual mancava la clau corresponent a una nota greu i que per fer-la tapava el forat amb la punta de la bota...

Els meus recòrds personals d'en Josep Vicens pertanyen a la darrera etapa de la seva vida, quan retornà a l'Escala després d'haver residit a Malgrat i a Girona. El recordo com un vellet de figura remigrada, vestit invariablement de negre, amb la seva llarga cabellera blanca, a tall d'artista. Feia temps que ja no sortia gaire. Molt de tant en tant, abstret i solidari, com una visió un xic fantasmal, es deixava veure pels carrers de la vila per arribar-se tot passejant a les vores de mar, les mans agafades per darrera la cintura, la pipa de ganxo penjada dels llavis i els ulls perduts en l'horitzó... Era ja com una figura semi-llegendària de la història de la sardana, potser un dels últims supervivents d'aquells músics de cobla que en la seva joventut havien tocat el contrapàs i fins i tot havia compost encara alguna sardana curta...

L'estiu del 1955 vaig parlar amb ell per darrera vegada. Sabent que havia malaltejat, em vaig interessar pel seu estat de salut i em respongué amb una darrera espurna d'aquella ironia que en altres temps havia estat en ell tan proverbial:

–«De moment hem posat oli a la llàntia fins a finals d'estiu, però aquest hivern em sembla que me n'aniré a fer un viatge del que no en tornaré...»

La seva fatal profecia es va complir. Però el que en aquell moment ell no podia sospitar és que, al cap d'uns anys, a poques passes d'on estàvem hi hauria una làpida que donaria el seu nom a un dels carrers de la nostra vila...

El dia dinou d'abril de l'any següent era enterrat al cementiri de L'Escala, mentre el nostre compatriota, el poeta J. Sureda Paradís, –qui morí al cap de poc–, llegia amb veu tallada per l'emoció, davant de les despulles d'en Josep Vicens, el seu comiat al vell mestre i amic:

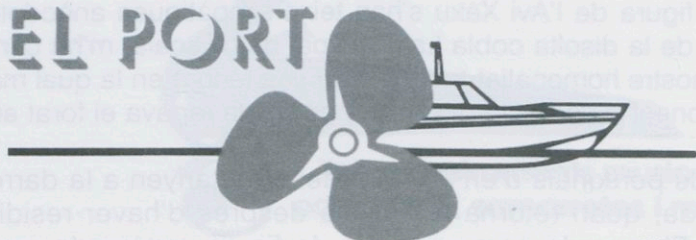
«Adéu cantora cigala que has viscut només per l'art:
nostre orgull i nostra glòria. Adéu Xaxu de l'Escala
contrapunt d'eternitat...!»

Lluís Albert

L'Escala, abril de 1971

NAUTICA EL PORT

REPARACIÓ I VENDA D'EMBARCACIONS,
MOTORS MARINS I HIVERNATGES

Josep Font i Puig

C/ Port la Clota, núm. 10
17130 L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 77 25 36

NAT - BUF

Moda infantil

roba infantil • pijames • roba interior • complements

C/ Sta. Màxima, 8 - Tel. 972 77 25 67 - L'ESCALA

**CINC GENERACIONS
AL SERVEI DEL
CLIENT**

VICENS ASSESSORIA
Assessoria d'Empreses,
Assessoria Fiscal, Comptable
i Financera

VICENS MEDIADORS
Agència d'Assegurances de:
Núm. Registre: 1170688

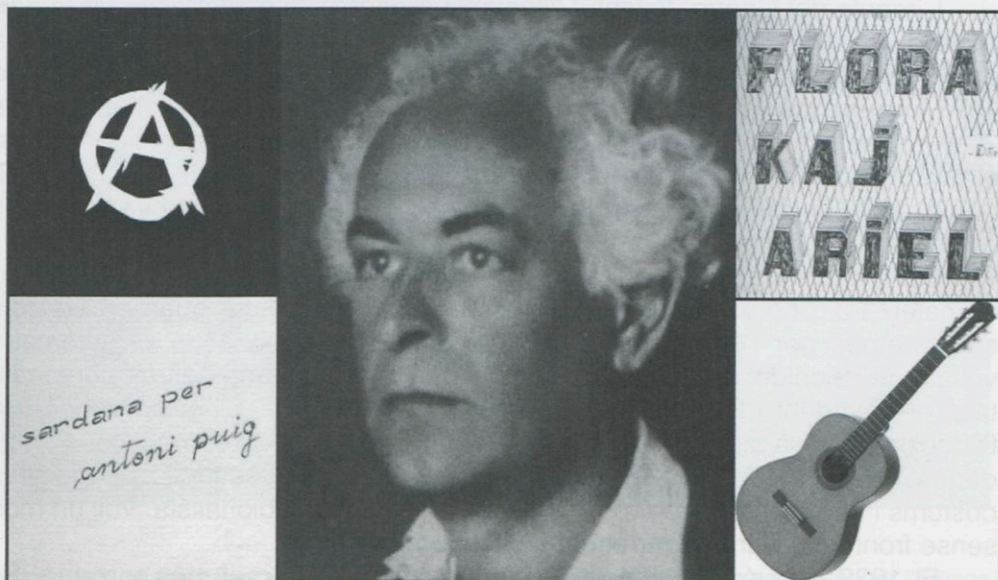
Ad'a
NUMS:
11.154 - 13.976
51.193 - 69.129

Av. Girona, 34 - Apartat de Correus, 33
assessoria@vicens.es - mediadors@vicens.es
Tel.: 972.77.04.24 - Fax: 972.77.41.48
17130 L'ESCALA (Girona)

TONET, L'ANARQUISTA QUE ESCRIVIA SARDANES

"Tonet era un home extraordinari; probablement, una de les persones més cultes que mai he conegut", afirmava l'exministra de la II República Frederica Montseny. Es referia a l'escalenc Antoni Puig Artigas (1886-1960). Tonet Puig emigrà amb la família a Barcelona al final del XIX però es tornà a establir a l'Escala a les acaballes de 1916. Hi exercí de barber i féu de la seva barberia del carrer Major un focus de cultura i idees llibertàries: era el barber erudit i esperit suprem de l'anarquisme a l'Escala.

Sempre s'havia sentit atret per la música. De nen es delectava oint tocar la veterana cobla dirigida per Rossend Mercader (a) "Rossendo cadirarire", pare del seu company de fatigues Pere Mercader Andreu (1885-1969) i la recent fundada La Principal de l'Escala dirigida pel jove Josep Vicens Juli 'Xaxu' (1870-1956); s'entusiasmava especialment escoltant el noi Albert Martí Galceran (1881-1947). A les acaballes de 1916, després de dues dècades fora, Tonet tornava a establir-se a l'Escala. Només d'arribar fou un dels cofundadors de l'Ateneu Art i Cultura. El Xaxu hi col·laborà activament fent-hi altruísticament classes de música a les quals a voltes assistia en Tonet. El Xaxu i en Tonet eren, segons com, dues gotes d'aigua: barbers, músics i llibertaris.

Tonet Puig és una de les icones de l'Escala del primer terç del segle XX. Barber de professió, aquest anarcosindicalista va estimar profundament la seva terra i la sardana.

Els anys 10-20 l'Escala bullia sardanísticament; llavors La Principal de l'Escala era omnipresent. Fou en aquest context que Tonet Puig s'esmerçà, la mar de satisfet, a escriure sardanes. De fet, però, el seu exili del 1909, fugint de la repressió que va seguir a la Setmana Tràgica, li havia inspirat la seva primera sardana: fou en el moment de passar la frontera a través de la muntanya.

Va arribar a compondre sardanes i més sardanes, però mai no es preocupà de treure'n profit. Fidel al seu tarannà, les anava guardant, com feia amb la seva producció literària. Era autodidacte, no havia tingut professor de música, llevat d'algunes classes del Xaxu; ell creava el que sentia, el que li brotava del fons de l'ànima. Mai no va anar darrera de ningú perquè li estrenessin les sardanes. A còpia d'insistència, directors com el Xaxu, Vicenç Bou (1885-1962) i algun altre com el de La Principal de Peralada aconseguiren de donar a conèixer alguna sardana seva a les festes majors. Fou comentat que les seves sardanes no eren sinó simfonies.

Tonet passava llargues estones a la seva barberia dedicant-se, com també feia el seu col·lega Xaxu, a afinar uns acords amb la seva guitarra que més tard s'havien de traduir en una sardana. Amb únicament la guitarra componia les seves sardanes. Tonet, a més d'escriure les seves sardanes, també es dedicava a fer còpies manuscrites de partitures d'altres autors per poder ser interpretades per diferents cobles. Tenia, altrament, una altra passió musical: el violoncel, instrument al qual dedicava les millors hores del seu repòs.

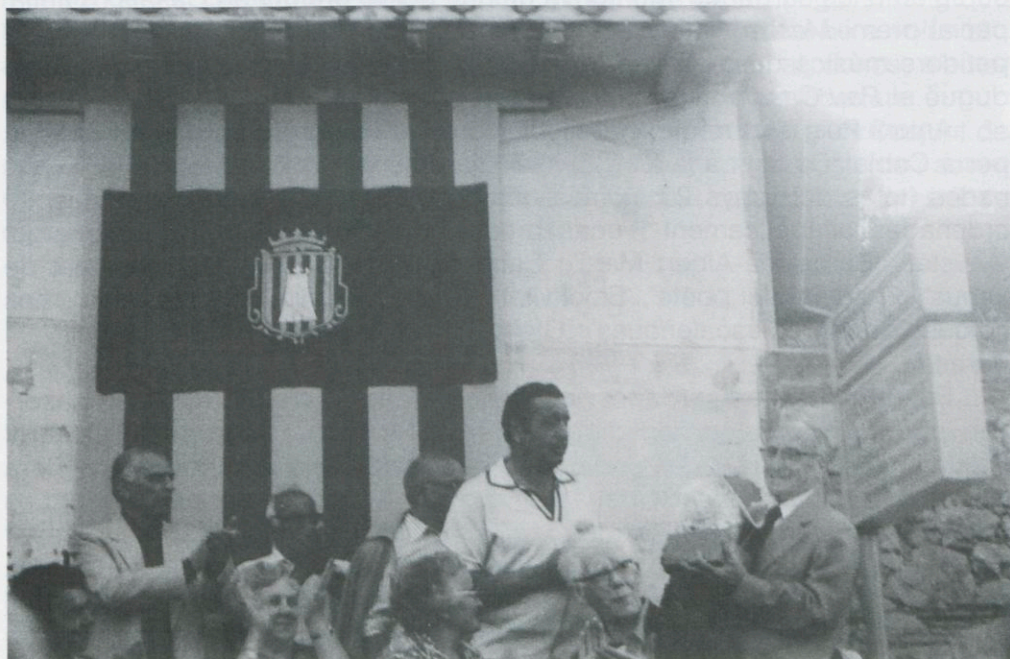
L'impuls del Centre Joventut 'Pequín' va originar a meitat anys 20 la sardana d'Antoni Puig 'Pequín avança' escrita durant el seu exili de la dictadura de Primo de Rivera. Estrenada per La Principal de l'Escala a la Festa Major de 1928 formava part entre altres seves del repertori habitual de la cobla els anys 20-30. A les acaballes dels anys 20 s'enregistrarien dues composicions seves: el 1928 la cobla Barcelona-Albert Martí la sardana amb el nom d'aquesta cobla i el 1929 La Principal de la Bisbal la peça 'Amistat'; ambdues gravades en discs per escoltar amb gramòfon.

Per a molts era insòlit que un anarquista escrivís sardanes. En una ocasió el mateix Puig ho va explicar al president Francesc Macià quan en un dels seus viatges per l'Empordà visità l'Escala. A la secretaria de l'Ajuntament, voltats de l'alcalde, el Comissari de la Generalitat a Girona i altres personalitats, el President i l'anarquista conversaren una estona. S'havien conegut a Barcelona. Macià digué a Puig que sabia dels seus dots de compositor de sardanes. "Escric sardanes perquè estimo la meva terra, el seu folklore, els seus costums i tradicions. Però no sóc catalanista i menys nacionalista. Vull un món sense fronteres, lliure i agermanat", va respondre Tonet.

El 1939 hagué d'iniciar el periple d'un nou exili; mai més tornaria. Es veié forçat, com tothom, a deixar enrere amb molt de recança l'Escala i totes les seves pertinences. La vigília de marxar va confiar al seu jove amic Quimet Piqué (1910-2001) una de les seves joies més preuades: la guitar-

ra; avui, setanta anys després, el seu fill Jordi n'és dipositari. En canvi, desconeixem que se'n va fer del violoncel. Quan les circumstàncies de l'exili ho permeteren va reanudar la seva passió amb una nova guitarra. De totes elles només tenim constància de les dedicades a la seva amiga també exiliada Rosa Laviña. Aquesta, filla de Palafrugell i amiga també del matrimoni Piqué-Sagrera, l'acollí a l'occitana Montalban en el penúltim tram del seu exili.

De les tres amb què obsequià Rosa Laviña se'n conserven dues: 'Tendresa' i 'Flora Kaj Ariel'. 'Tendresa' és una sardana dedicada a la Rosa escrita el juliol de 1942 a la població pirinenca de Pierrefitte-Nestalas i 'Flora Kaj Ariel' és dedicada a la parella Guillemau-Laviña i datada a Montalban al setembre de 1953. La portada, manuscrita i en esperanto, conté aquestes inscripcions: "Al puremaj Kaj senkomparaj geamikoj Roza Kaj Stefano Guillemau" i "Vibretoj de libero homo, tio estas: de 'stanga' ermito". A la contraportada repeteix aquestes inscripcions però ara en català: "Flora i Ariel. Dansa ditiràmica"; "A els dilectes i incomparables

Aplec dedicat a la gent del mar (1979).

El president del Pòsit Pere Ros lliura un obsequi al mestre F. Mas Ros en agraïment per l'estrena de la sardana Els Pescadors de l'Escala.

D'esquerra a dreta i de dalt a baix: l'alcalde Joan Pascual; Berto Guerra, Quim Simon, Maria Reca, Araceli de Vilà, Fausta, de Puigferrer. i Manuel Saderra i Puigferrer.

amics Etienne i Rosa Guillemau”; “Vibracions d’un home lliure, o sia, d’un ‘extravagant’ solitari”.

Rosa Laviña recorda, amb un somriure, que sovint Puig sortia de fosc de casa amb la guitarra i dues espelmes per anar a un parc proper a compondre sardanes. El “Jardin des Plantes”, creat el 1860, és un arboretum de 3 hectàrees que conté, entre d’altres, cedres del Líban, tulípers de Virgínia i ginkgos de la Xina; al llarg del seu recorregut es poden contemplar també algunes obres esculpides. Puig fou autor de moltes sardanes abans i durant l’etapa de Montalban. Tret de les de la família Laviña, la resta va quedar al domicili on vivia quan la mort el sorprenué a Tolosa el 1960.

Sempre acudia a l’Aplec de la Sardana instaurat el 1951 a Tolosa i organitzat pel Casal Català i la Llar de Germanor cada mes de juny en una illa del riu Garona (els anys 1953-1954 van tenir lloc a Ussat-les-Bains). Hi participaren cobles com Combo-Gili, Perpinyà, Els Únics, Camps-Audivert... També participava als Jocs Florals, al seu apartat musical, celebrats a Tolosa a partir de 1952. L’any 1957, amb motiu dels Jocs Florals de la Llengua Catalana que, per segona vegada, se celebraven a Mèxic, concursà amb les sardanes ‘Muntanya amunt’ per al premi *Pau Casals* i ‘Ofèlia’ per al premi *Mestre Nicolau*. No va obtenir cap premi; tingué com a competidors músics de gran prestigi, com el gironí N. Costa Horts, que s’endugué el *Pau Casals*.

Antoni Puig surt referenciat al Diccionari d’Autors de Sardanes i Música per a Cobla “De la A a la Z” (SOM, 2002) amb una llista de sardanes estrenades (totes dels anys 20; només una part de la seva fecunda producció) ordenades alfabèticament i unes breus indicacions sobre el personatge: ‘Amistat’, ‘Barcelona-Albert Martí’, ‘Captiveri’, ‘Dolça Lina’, ‘El naixement de Venus’, ‘El somni del poeta’, ‘Emotivitat’, ‘Faune i les nimfes’, ‘Inquietud’, ‘Les típiques dansaires escalenques’, ‘Ofèlia’, ‘Pekín avançada’, ‘Pepita’, ‘Sensitiva’ i ‘Teresa’.

Foren moltes les sardanes; bona part d’elles inèdites. Avui es conserven poques partitures: les dipositades a l’Arxiu de l’Agrupació Cultural Folklorica Barcelona, dues dedicades a la família Laviña (‘Tendresa’ i ‘Flora Kaj Ariel’) i una conservada a l’arxiu particular de Carles Pous (‘Les típiques dansaires escalenques’). Quasi setanta anys després d’haver deixat l’Escala, una petita mostra de les seves sardanes ha tornat a la població que als anys 20-30 ell havia representat culturalment i sindical arreu i molt dignament. Mai no hauria imaginat que després de tant de temps els vells i els joves escalencs el tornarien a recordar i menys encara per conducte de la seva música.

Lluís Colomeda

colomeda@girona.com

LA SARDANA, UN EMBLEMA NACIONAL

Després d'aquest llarg i embullat procés per a la redacció d'un renovat estatut, encara ningú no té ben clar (llevat dels polítics que hi han trafiquejat, i qui sap!) de què servirà ni quin profit podrem treure de la nova reglamentació, un cop ens l'hagin acabat de ribotejar com diu l'Alfonso Guerra, president de la comissió constitucional del Congrés dels Diputats, és a dir ens l'hagim ben esmotxat.

De moment, en el que sí que no hi ha dubte és que s'evitarà que Catalunya hi consti com a nació. No hi fa res que el concepte 'nació' li sigui ben legítim i plenament acreditat per la història i la pròpia realitat. Políticament no es vol acceptar. Com tampoc s'acceptaria que la sardana és la dansa nacional de Catalunya, posat cas que així es volgués fer constar, perquè 'nacional' significa 'propi d'una nació'.

Això no obstant, ningú no ha gosat negar a la sardana aquesta condició. A més d'altres atributs que defineixen la nostra nació, com són la història, la llengua i la cultura, la nostra dansa n'és la mostra genuïna amb caràcter inconfusible. Distingeix prou bé la nostra societat de qualsevol altra per la seva manera de ser. La sardana admet tothom, ningú n'és exclòs tingui el rang que tingui. El seu àmbit és l'espai obert. Hom hi pot entrar i sortir-ne a voluntat i aquest dret el reconeix i el respecta en els altres. No ens cal, doncs, d'auto-proclamar-nos demòcrates, liberals, populars, amants de les llibertats...

Ni pregonar que som una nació, si nació es defineix com a <<Conjunt de persones que tenen una comunitat d'història, de cultura, de costums i sovint de llengua, amb consciència de la pròpia diferència respecte a la resta de comunitats humanes...>>.

Siguem-ne ben conscients.

Joaquim Armengol

Pl. Ajuntament - Tel. 972 771 295

L'ESCALA

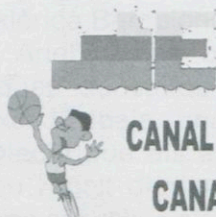
Pl. Ajuntament
Tel. 972 770 774 - Fax 972

**fata morgana discoteca
sant pere pescador**

fata

Ap. de correus, 23
17130 **L'ESCALA** (Girona)
Tels. 34-72 52 00 11 - 52 04 00
Fax 34-72 55 00 46

CANAL 24 : Xarxa de cable de l'Escala

CANAL 40 : Repetidor d'Els Àngels

LINIA DIRECTA

DE CINE

EVOLUCIÓ DE LA SARDANA

1975/2006. Trenta-un «Aplecs de la Sardana» a l'Escala. Aviat és dit. Podríem considerar, gairebé, la meitat de la vida d'un ésser humà.

En el transcurs d'aquests anys, quants músics de cobla, balladors, oients, etc., que vam conèixer celebrant els primers aplecs, s'han quedat pel camí?

Un entranyable recordatori per a tots ells.

Al moment de celebrar-se el XXXI Aplec de la sardana, farà poc que s'haurà realitzat, així mateix, la trobada infantil que, anualment i alternativa, es celebra entre les poblacions de l'Escala i Belcaire.

A l'Escala, ambdues concentracions, juntament amb les ballades d'estiu i d'altres, les organitzen els membres de l'«Agrupació Sardanista Avi Xaxu» (a excepció d'una temporada en què se'n féu càrrec la junta del C.E.R. Aquestes mateixes persones crec que són els que fan de monitors ensenyant a ballar, comptar i repartir la sardana a la mainada de la vila i els

Un dels primers aplecs de la sardana de l'Escala. S'esdevenia a la segona meitat dels anys 70.

que els acompanyen als desplaçaments de les trobades infantils d'altres poblacions i tot de manera altruista. Sé que això és molta feina per a ells, però crec que està demostrat que són els més indicats per portar endavant tota aquesta tasca, ja que són els més entesos en aquesta matèria i cal agrair-los el seu altruisme.

Dóna gust veure, en aquestes trobades infantils, la quantitat de rotllanes uniformades de cada un dels pobles participants. Llàstima que quan compleixen l'edat d'anar a les discoteques, s'obliden de les ballades de manera que, si aneu a qualsevol aplec o audició per a majors, difícilment hi veureu persones d'entre 15 a 40 anys.

Tothom estima la seva música: Els andalusos, a tot arreu pregonen el «flamenc» i a la que senten una guitarra, ja comencen a «batre palmes». Els man-yos i altres regions d'Espanya, estan enamorats de les seves «jotes». Els gallecs i els asturians, a la que senten una «gaita» ja comencen a saltar. Els espanyols, al ritme d'unes «castanyoles» immediatament comencen a marcar el pas doble. Molts catalans joves senten el flabiol, el tamborí, el tible, la tenora, el fiscorn, etc. (és a dir: tota la cobla en pes) i se'n van a un altre lloc per no sentir la música protagonista dels seus avant passats. Quina pena! És que la música de la sardana no és bonica? A més, és l'única dansa que està codificada!

Espero que, transcorregut un temps, torni a predominar la sensibilitat musical de la cobla i quan el jovent es cansi de les discoteques amb les seves músiques electròniques i estridents, recordin que, en la infància, van aprendre a ballar la dansa dels seus passats i es decideixin a tornar entrar a les rotllanes on cap tothom.

Catalunya, al meu entendre, té tres principals signes d'identitat. El primer l'idioma; el segon; la senyera, i el tercer; la sardana. Propaguem-los.

Com que aquí parlem del tercer, quan assistim a una ballada en qualitat de balladors o d'oients, encoratgem els músics i els dansaires amb els nostres aplaudiments complaguts.

Caldria que els mitjans audiovisuals depenents de la Generalitat s'hi esmercessin molt més. T.V. 3, els dissabtes i els diumenges a hores de poquíssima audiència, emeten el programa «Nídia» que, llevat de la presentació d'algun compositor de sardanes al qual, gairebé el títol de favor li interpreten una o dues peces seves, mostren unes passes de ballet damunt la sorra de la platja i s'ha acabat.

I, per acabar, recordem i reflexionem sobre aquells versos de l'avi del nostre actual President de la Generalitat, el poeta Joan Maragall: «La sardana es la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan.

V.LI. (escalenc d'adopció)

L'ESCALA, L'«AVI XAXU» I L'IGNORAT ALBERT MARTÍ

Segons explica Joan Amades a les pàgines del *Costumari català*, els veïns de l'Escala gaudien abans d'allò més, contemplant un bell espectacle que el dia de Santa Màxima, patrona de la vila, se celebrava a la plaça Major. Cinc parelles dels minyons i hereus més garrits i de les minyones i donzelles més airosores de Cinc-claus, el llogarret veí, formaven una rodona i destacaven poderosament per la seva galania i bon aire en el dansar. Els primers volien recordar els cinc mariners, arribats de terres llunyanes, que, d'acord amb una llegenda, s'establiren a l'Empordà i fundaren Cinc-claus, és a dir, el primer poble de la poètica plana riallera de la sirena i del pastor, poble (d'aquí li ve, precisament, el nom) constituït fins no fa pas gaire temps per només cinc cases. I cal afegir que, segons la veu popular, foren aquells cinc mariners els qui portaren la sardana de les terres d'on venien i l'ensenyaren a la gent de casa nostra.

Sigui com sigui, el cert és que l'Escala sempre ha estat un lloc que s'ha distingit moltíssim per la seva afició a la «dansa més bella». I fou en aquest racó de la Costa Brava altempordanesa on nasqué, el 17 de gener del 1869, el músic Josep Vicens i Juli, popularment conegut com a l'avi Xaxu, arribada al món que quasi coincidí amb la de l'escriptora Caterina Albert i Paradís, *Víctor Català*, glòria de les nostres lletres, autora del cèlebre drama rural *Solitud*, traduït a moltíssims idiomes.

ELS ELOGIS D'EN PLA I D'EN MOLERO

Però ocupem-nos de Josep Vicens, el cinquantenari del traspàs del qual es complí el propassat dia 19 del mes d'abril. La bibliografia existent entorn d'aquest músic és força reduïda, però, alhora, molt profitosa. Josep Pla, en el seu llibre *Llagosta i pollastre*, editat el 1952, digué d'ell: «Aquest vell músic, pobre i derrotat, gran persona i generós amic, naufragat en els sorrals del golf de Roses, amb les seves cabelleres de color de cendra, el seu vestit funerari i la seva polidesa cadavèrica, ha escrit les sardanes més violentes, més ferotges, més eficients (per a ballar), de més èxit, que avui s'interpreten».

En efecte, l'avi Xaxu, que fou enterrat al vell cementiri mariner escalenc, vora la tomba que després acolliria la despulla de Caterina Albert, escrigué tot un seguit de sardanes realment extraordinàries, puntejades pels balladors amb veritable deliri. Sardanes com *Bona festa*, editada per totes les cases discogràfiques i que evoca la Festa Major de l'Escala (Xaxu la compongué durant una estada que féu a Malgrat de Mar), *Carícies*, *La font vella*, *Nit de Sant Joan*, etcètera. Al llarg de la seva existència, n'arribà a fer, segons alguns, cap a un miler...!

L'escriptor Eugeni Molero, de Vilanova i la Geltrú, poc abans que en plena joventut el visités la Parca (morí el 1984, a l'edat de 41 anys), deia, després d'assenyalar que en Xaxu, músic bohemí, inestable i tumultuós, confeccionava les sardanes a corre-cuita, literalment arravatat per la seva forta inspiració,

el següent: «Sols així s'explica que un músic tan elemental arribés a produir aquella gran quantitat de melodies, plenes de fibra i sentiment, on, de vegades, també es barregen (concessió inevitable) els melismes superficials i els tòpics de consuetud». I, finalment, Molero, autor, per cert, d'un gran llibre sobre la història de la cobla La Principal de la Bisbal, editat per la Diputació de Girona, afirmava que «l'obra d'en Xaxu forma un dels conglomerats més importants que s'han creat fins avui, amb una indubtable transcendència damunt l'àmbit popular, per mitjà dels seus acords ferrenys i enyoradissos, concebuts sovint mentre l'autor havia estat a calar les peces dins la mar, amb el gussi, o bé s'endormiscava a l'ombra d'un pi o d'una figuera. Escrivia les

*El 1981, amb motiu de l'Aplec de la Sardana dedicat a l'Avi Xaxu, fou inaugurat aquest monument dedicat al compositor, que ara reivindica l'Agrupació que porta el seu nom.
A la foto: Josep Vicens i Mornau, fill del músic; a l'esquerra; al seu costat, l'alcalde Joan Pascual.*

sardanes barroerament, a la taverna, amb un calinquenyo a la boca. I quan no disposava de piano, s'ajudava amb la guitarra».

ALBERT MARTÍ, EL REI DE LA TENORA

L'avi Xaxu fou, malgrat ser gairebé un autodidacte, un bon coneixedor de la música, també com un magnífic executant de diversos instruments, com el flabiol, la tenora, el fiscorn i el contrabaix.

I, per altra banda, cal consignar que en Xaxu donà les primeres lliçons musicals a Albert Martí, fill també de l'Escala. Un Albert Martí, a qui Pau Casals coronà com a rei de la tenora («Vaig a veure què fa el rei de la tenora», deia el mestre del Vendrell als músics de la seva orquestra, a Barcelona, després d'acabar els assaigs, en aquells anys vint i trenta del segle passat), raó per la qual, tot i que admirava moltíssim com Ricard Viladesau tocava la tenora (convé que això, que sempre s'ha procurat silenciar, se sàpiga), sols pogué concedir al músic calongí el títol de príncep d'aquest instrument. Un Albert Martí que, durant la Guerra Civil, estigué, en tot moment, al servei de Catalunya i que, amb la seva famosa cobla, acompanyà l'expedició catalana que, encapçalada per Jaume Miravittles, comissari de Propaganda de la Generalitat (ara, precisament, es compleix el centenari de la seva naixença a Figueres), anà a Madrid, per tal de donar ànims als seus heroics defensors, assetjats per les tropes franquistes. Un Albert Martí que rebé els més càlids elogis per part del mític general José Miaja, cap de l'Exèrcit del Centre, i de l'eximi poeta andalús Rafael Alberti. Un Albert Martí que, després del 1939, perseguit, ho passà molt malament a la Ciutat Comtal. I un Albert Martí que, encara que sembli mentida, no té ni un trist carrer dedicat a l'Escala, quan ell sempre proclamà pertot arreu, amb autèntic orgull, que n'era fill.

CONCLUSIÓ

Josep Vicens –i torno a ell– és, sens dubte, una excepcional figura musical de la nostra dansa. D'aquesta nostra dansa nacional que diuen, repeteixo, que ens portaren i ens ensenyaren aquells cinc mariners de la llegenda, procedents de Déu sap de quina part del món, i que, a quatre passes de l'Escala, fundaren Cinc-claus, el primer poble empordanès. I la memòria de l'autor de *Bona festa*, contràriament al que ha succeït amb la de l'Albert Martí, ha estat honorada pels escalencs de forma destacada, atès que, des de fa ja força temps, en Xaxu compta, a la vila que el veié néixer i morir, amb un carrer que duu el seu nom i amb un monument.

Les sardanes de l'avi Xaxu, però, tan lloades per Josep Pla i Eugeni Molero, actualment quasi no es toquen enlloc. Un fet que cal lamentar. Com també cal lamentar el fet –i molt!– que la gent de l'Escala hagi ignorat sempre en Martí, el rei de la tenora. Hi ha coses que no s'arriben a comprendre. I aquesta n'és ben bé una...

Emili Casademont i Comas
Periodista i escriptor

C/ Salvador Gimeno, 10 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 773 509 - www.obresrossinyols.com

VIATGES
ESCALATOUR, S.L.

AGÈNCIA DE VIATGES, G.C. 85

AGÈNCIA DE VIATGES, G.C. 85

C/ Ave Maria, 26 - 17130 L'ESCALA
Tel 972 77 02 18 - 972 77 09 66
Fax 972 77 30 40
www.escalatour.aavv.com

PEIXATERIA

XIFRA

C/ Sta. Màxima, 4 - Fax 972 77 40 05
C/ Germans Masferrer, 17 - Tel. 972 77 00 57
L'ESCALA (Costa Brava)

**Joaquim
MasPOCH
Illa**

ELECTRICITAT I FONTANERIA

Vilabertran, 49 - **L'ESCALA**
Telèfon: 972 77 16 09

Can Català

Plaça de les Escoles Tel.: 972 77 04 43
17130 **L'ESCALA (Costa Brava)**

la casona blava

carrer del Port, 48
17130 l'Escala (Alt Empordà)
Tel. 972 773 990 • Fax 972 774 789
E-mail: casona@telefon.es

Miquel Moya
Decorador

PISCINES GUNITADES - SERVEI TÈCNIC
TRACTAMENTS D'AIGÜES - MANTENIMENT
ANÀLISIS QUÍMIQUES

Avinguda Girona, 76
Tels. 972 77 28 34
972 77 21 99
Fax 972 77 21 99
17130 **L'ESCALA**

**BALLESTA
CALÇATS**

Enric Serra, 9 - 17130 **L'ESCALA** - Tel. 972 77 02 53

TERRA ESTIMADA

SARDANA ORIGINAL DE J. VICENS XAXU

Ja les flors han tret florida,
s'omple la terra d'encant,
i s'han obert a la vida
dos cors que viuen cantant.

Al néixer la Primavera
l'asenyalen els ocells
i diuen a sa manera
que cantem com ho fan ells.

Que cantem a l'estimada,
que cantem posant-hi el cor,
que cantem la Pàtria aimada
un cant diví ple d'amor.

Amor a les coses nostres,
amor noble floreixent
que faci que als cors i rostres,
hi brilli un doll de content.

Amor sa a l'enamorada,
amor encès de passió
pensant amb la mare aimada
que ens formà amb gran il·lusió.

La terra que ens ha vist néixer
l'hem d'estimar doblement,
i a mida que ens ha vist créixer
que ens vegi l'agraïment.

Catalunya és una gran pubilla
a qui no li falten aimadors,
i el seu sol encara brilla
gràcies als seus defensors.

Desde Lleida al Cap de Creus,
Tarragona i Barcelona,
de Girona als Pirineus.
Tot la sardana pregona.

Lletra: Antoni Vives i Batlle. (Torroella de Montgrí)

MICHELIN

CITROËN

GARATGE FERRER, S.L.

Servei Oficial MICHELIN

Servei Oficial CITROËN

C/ Closa del Llop, s/n - L'ESCALA

Tel. 972 77 12 64 - Fax 972 77 35 94

BUGADERIA

PAQUITA S.L.

RENTAT EN SEC

C/ Germans Masferrer, 13 - L'ESCALA

Tel 972 77 06 70

DROGUERIA - PERFUMERIA

CARME

Avda. Montgó, 14 - Edifici Garbí

Tel. 972 77 60 87 - L'ESCALA

BOSCH A.P.I.

Miquel Bosch i Gardella

C/ Enric Serra, 2 - Tel. i Fax 972 77 00 02

C/ Palau, 4 - Tel. 972 77 15 05

Fax 972 77 06 16

17130 L'ESCALA

Plaça Església
C/ Enric Serra, 25
17130 l'Escala Girona
Tel. 972 77 19 58
escot@escot-lescala.com

Perruqueria

hores convingudes

C/ Ave Maria, 24 - Tel. 972 77 50 00 - 17130 L'ESCALA

L'ESCALA

STA. MÀXIMA, 11 - TELF. 77 01 79

UN PRODIGI ANOMENAT MOZART

Sovint els mitjans de comunicació, sobretot tot la televisió, ens parlen amb un accent de gran admiració de gestes esportives portades a terme per gent molt jove, a la qual manca molt poc per etiquetar-los de personatges prodigiosos, de superdotats en la seva disciplina esportiva, tot i que ja han deixat de ser criatures, que a aquestes sí se'ls escau més l'adjectiu de nens prodigis quan ho són de veritat en el camp de la ciència i la cultura.

Així ens parlen de Dani Padrosa en el món del motociclisme, de Fernando Alonso en el de la fórmula 1 de cotxes, de Cesc Fàbregas o del *niño Torres* en l'esport de masses com és el futbol, de Rafel Nadal, en el tennis, de Pau Gasol en el bàsquet, per dir-ne els principals que en l'actualitat es troben al cim de la fama.

Per res del món volem desmerèixer els citats que són cap i senyera del món de l'esport, però avui ens volem referir a un nen prodigi que s'ha immortalitzat en un camp cultural, privat -com també ho són en l'actualitat grans intel·ligències científiques- del seguiment de masses enfervorides i sorolloses, i orfe de la influència mediàtica i sobretot econòmica, de què gaudeixen les estrelles de l'esport.

Haureu endevinat, pel títol que encapçala aquestes línies, que ens estem referint a Wolfgang Amadeus Mozart, nascut a la ciutat austríaca de Salzburg el 27 de gener de 1756. Es compleixen, doncs enguany, 250 anys del seu

Leopold amb els seus fills en un concert on el petit Mozart amb prou feines pot arribar al piano. És una aquarel·la de l'època.

naixement. Són molts els actes que per aquest motiu es celebren i es celebren a tot el món en el curs d'aquest 2006

Quan a penes aprenia de caminar, es convertí en deixeble del seu propi pare, Leopold, conegut violinista i compositor que actuava en l'orquestra arquebisbal de Salzburg. Aquest, immediatament endevinà les prodigioses dots musicals del seu fill. Només cal recordar que a l'edat de sis anys –aviat està dit– ja era un consumat intèrpret d'instruments de tecla i un excel·lent violinista, alhora que improvisava i llegia partitures amb una facilitat portentosa. La seva germana gran, Maria Anna, era també una precoç clavecinista i pianista, si bé de menys vàlua que el seu germà Wolfgang.

El pare veié en els seus fills una manera d'obtenir ingressos, alhora que una bona ocasió per a promocionar-los i per això decidí exhibir-los per moltes ciutats de Centreeuropa, bo i enriquir-se els dos menuts de molts coneixements musicals i culturals. Actuen a Viena, Munic, Colònia, Brussel·les, París, Londres i en particular el petit Mozart obté grans èxits que li fan adquirir una gran fama de nen prodigi.

El 1769 i amb tan sols 13 anys rep el títol de *Konsermeister* de mans de l'arquebisbe de Salzburg.

Mozart als 10 anys
vestit de gala.

L'any següent, i sempre acompanyat del seu pare, visita Itàlia. A la ciutat de Bolonya coneix el famós músic Giovanni Battista Martini.

En un dels molts articles que s'han publicat sobre els 250 anys del naixement de Mozart, m'ha cridat l'atenció una anècdota que s'explica d'ell, tenint com a escenari la Capella Sixtina del Vaticà. En ella assistí a una celebració litúrgica durant la qual es va interpretar el *Miserere* de Gregorio Allegri. Fou tanta la impressió que li causà que féu tots els impossibles de poder accedir a la partitura de l'esmentada peça musical, cosa que no li fou permesa, per tal d'evitar que fos interpretada fora del Vaticà. Però ell donà proves de la seva portentosa retentiva en transcriure la peça musical de memòria, gairebé sense cap error.

La singular notícia arribà a oïdes del papa Climent XIV, el qual concedí al músic de Salzburg una audiència privada, circumstància que motivà que el nomenés cavaller de l'orde de l'Esperó d'Or.

En tots els seus viatges Mozart coneix grans orquestres i diferents estils d'excel·lents compositors, amb alguns dels quals entra en relació tot i la diferència d'edat que els separava. Bo i coneixent ciutats d'Europa no perd el temps i segueix component sonates, tant per a piano com per a violí.

El 1771, i ja amb 21 anys, marxa a Munic amb la seva mare i més tard a París, on ella troba la mort.

La família Mozart. La mare ja havia mort i és la que figura en el retrat que penja de la paret.

No és la meua intenció seguir fil per randa la seva vida, per altra banda molt breu puix moria a Viena el 5 de desembre de 1791 arran, segons es creu, d'una malaltia renal crònica, deixant inacabada la seva darrera i famosa obra, precisament una missa de rèquiem la qual fou acabada pel seu deixeble Franz Xaver Süssmayer.

Ara que parlem del singular *Rèquiem*, el propi Mozart explica en una carta el misteri que embolcallà la seva composició: << Fa tres setmanes –escriviaig tornar tard a casa. Em van dir que algú havia preguntat per mi. No sé com, però vaig passar tota la nit pensant: qui deu haver estat? Què deu voler de mi?. L'endemà va tornar de nou, sense trobar-me tampoc. Al tercer dia jo estava jugant amb el meu fillet i vaig sentir que em cridaven; vaig sortir a fora. Un home completament vestit de negre es va inclinar cortesament davant meu, em va encarregar un *Rèquiem* i va desaparèixer.>>

Semblava que era una premonició de la seva prematura mort. Per altra part, els seus darrers anys els visqué molt obsessionat per la mort, si bé se la mirava de manera serena i esperançada com així ho dóna a entendre, segons l'opinió d'alguns entesos, en el *Rèquiem*. Al propi Mozar se li atribueix una frase que sembla pronunciada poc abans de morir: <<Ara voldria escoltar el *Rèquiem*, el meu *Rèquiem* incomplet que vosaltres us encarregareu d'acabar.

Tot i la seva fama que el fa considerar com el compositor més destacat de la història de la música occidental i la seva portentosa i voluminosa producció musical portada a terme en tants pocs anys, Mozart visqué pobre i morí abandonat, talment que rebé sepultura fins i tot en una fossa comuna. Aquest estat de pobresa i marginació el compartí amb la seva muller, Constance Weber, germana petita de Aloysa amb la qual uns anys abans havia pretès casar-se però ella el rebutjà.

La penúria econòmica que li tocà suportar no fou fruit d'una vida llicenciosa, que no la portà, ni a la malversació de fons, que no els tingué mai, sinó deguda a l'explotació que sofrí per part dels qui es volien fer passar pels seus mecenes i protectors, incloses personalitats eclesiàstiques, de tots els quals les ajudes que rebia eren més aparents que reals. Les intrigues cortesanes de les quals ell també fou víctima per haver-s'hi mogut, atesa la seva professió en rebre càrrecs reials i arquebisbals, contribuïren molt a aquest estat de coses, les quals ell no ignorà puix ho explica en diverses cartes adreçades, de manera irònica i donant la causa per perduda, a una cosina seva.

De catàlegs d'obres que s'han editat de la seva abundant i sorprenent producció destacaríem i és ben segur que quedem curts, 22 òperes, 18 misses, de les quals la de més renom és la de la *Coronació*. Sobresurten també el ja esmentat *Rèquiem*, 51 simfonies, 23 divertiments, 10 serenates per a orquestra, 6 per a violí, 5 per a trompa, 23 quartets de trompa, 25 sonates per a piano.

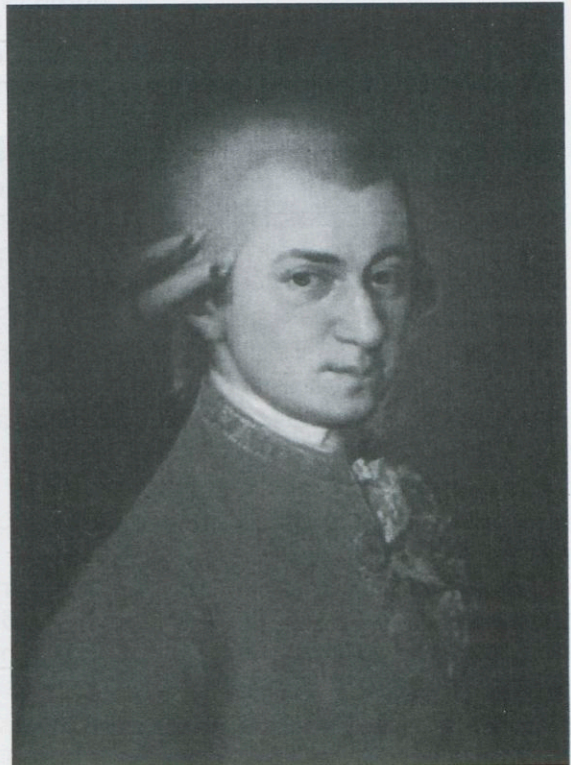
Les seves populars òperes inclouen obres tan reconegudes com les *Noces de Figaro*, *Don Giovanni*, *Così fan tutte* i la *Flauta Màgica*, aquesta fins i tot recomanada per a la gent menuda.

Tenint en compte que tot aquesta portentosa obra musical en quantitat i qualitat la realitzà durant tan sols 29 anys d'activitat professional, s'ha de valorar l'esperit de treball i sacrifici del qual en tot moment féu gala.

Tota aquesta producció ens ha arribat a l'abast dels humans per a delectació de les nostres oïdes, gràcies a les cases discogràfiques que aquestes sí han fet el seu agost valent-se de les obres d'un músic fora de sèrie al qual li correspongué de viure en la més absoluta misèria.

Una consideració que no puc deixar de fer és que si amb tan sols 35 anys d'existència ens ha deixat aquest voluminosa i extraordinària producció musical, què hauria passat, em pregunto jo, si hagués duplicat, posem per cas, els anys de la seva existència? Ni ens ho volem imaginar.

Perdoneu que faci un brusc canvi de direcció per dir-vos, mogut pel verí del sentimentalisme local, que una pregunta semblant m'he fet en més d'una ocasió, per endevinar el bagatge fotogràfic històric que ens hauria deixat en Josep Esquirol si en lloc de morir als 57 anys ho hagués fet sobre la setantena, enllaçant ja amb l'obra fotogràfica de Joan Lassús.

Retrat de Wolfgang Amadeus Mozart. Observem que la pintora del mateix extragué aquest retrat de l'anterior oli en el qual figura al costat de la seva germana tocant el piano a quatre mans.

Quan he relacionat suara la part més important de l'obra musical de Mozart i m'he referint a les 18 misses compostes per ell, m'he recordat que una d'elles, la *Missa Brevis* en sol, havia ressonat solemne i majestuosa sota la volta del nostre temple parroquial el dia 29 de juny de 1959, festa de Sant Pere, acuradament interpretada per la capella polifònica del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona.

Tenint en compte que aquest la col·laboració meva és inserida dins el llibre de l'aplec de la sardana, voldria parlar, tot i que sóc perfectament coneixedor que qualsevol comparació amb Mozart és del tot improcedent, que l'Escala també tingué un músic prodigi en la persona del gran compositor de sardanes Josep Vicens i Juli, *Xaxu*.

Aquest, a l'edat de 13 anys, componia la sardana titulada *La Filosa*, la primera de les més de 600 sardanes que porten la seva signatura. A més, compoangué diversos ballables, algun concert, i posà la música a una sarsuela de Josep Maria Folch i Torres. És autor també d'unes quantes peces de concert, peces de fiscorn i de flautí. En el camp religiós Xaxu compoangué diverses ave-maries i una missa.

I acabant amb el qui havíem d'acabar, el gran Mozart, direm que un dels grans admiradors seus que encara té en vida, és l'actual Papa Benet XVI del qual, com a bon pianista que és, interpreta amb un piano de cua, en els pocs moments lliures que té, les famoses obres per a piano del gran músic austríac.

El papa Benet passa per alt moments molt puntuals de la vida de Mozart que no podrien agradar gaire a l'Església Catòlica com podria ser l'acostament, en els darrers anys de la seva vida, més simbòlic que real, amb la maçoneria. Sembla que aquesta organització no el rebé amb gran entusiasme, potser tement que s'acostava a ella per solucionar els seus problemes econòmics o potser recelant dels contactes i amistats que havia tingut amb el Vaticà o en moltes seus arquebisbals europees. Amb tot, Mozart escriví per encàrrec dels maçons, per tal de solemnitzar llurs cerimònies, algunes peces, les quals es caracteritzen per oferir una instrumentació simbòlica.

Tot i aquesta puntual pertinença a la maçoneria, mai no se'l va considerar anticlerical, ans quedà ben manifest el seu apropament a l'Església Catòlica a través de la nombrosa producció religiosa, que en qualitat, segons algunes veus expertes, solament fou superada per Johann Sebastian Bach, del qual Mozart fou un gran admirador i a qui tingué ocasió de saludar més d'una vegada

Acabaré recordant la frase del gran pensador i escriptor alemany Goethe referida al compositor: <<Com, sinó , podria manifestar-se la Divinitat dels miracles que es produeixen en alguns homes, que no fan sinó sobtar-nos i desconcertar-nos? >>

Ricard Guanter Flaqué

Un entorn màgic
en un mar incomparable

Menús gastronòmic
Peix fresc i marisc

Servei de terrassa

El Molí de l'Escala

RESTAURANT

El Molí de l'Escala
Camp dels Pilans
Camí de les Corts
Tel. 972 77 47 27
Fax 972 77 47 25
17130 L'ESCALA

KIBUC Sancho

mobles i complements

L'ESCALA Closa d'en Llop, 1
17130 l'Escala (Girona)
Tel. 972 770 485 - Fax 972 772 705
sancho@kibuc.com
www.kibuc.com

Pizzeria L'Escala

Plaça de correus s/n - Tel. 972 77 26 02 - L'ESCALA

PIZZERIA - GRILL - RESTAURANT

Camí Ample, 13 baixos
Telèfon: 972 77 30 53
17130 L'ESCALA (Girona)

Reflexions escalenques

(a ritme d'havanera)

de Joan Paradís i Puig *(el nét del Gambo)*

*Que la mar t'estimi, nen,
si ets nascut de mariner.*

*Si vols jugar a mariner,
nen!... nét del teu avi...
el llevant és molt dolent
per a la gent de l'Escala.*

*Que la mar t'estimi, nen,
si ets nascut de mariner.*

*Els llaguts de dos en dos
i les gambes en filada,
això passava a l'Escala
quan el Cargol era gros.*

*Que la mar t'estimi, nen,
si ets nascut de mariner...
i els llevants els hi tornava
els llaguts de dos en dos,
i jo també hi anava.*

22.02.06

TABACS
**FRANCA
PELLICER**

C/ del Port, 47 - Tel. 972 77 16 23
17130 L'ESCALA

BUGADERIA - AUTOSERVEI
DOLMON

Carrer Codolar, 20
Tel. 972 77 00 15
L'ESCALA

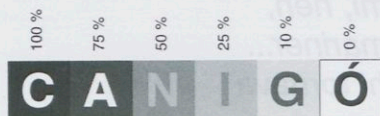

cuina
d'especialitats
marineres

Ronda del Padró
Tel. 972 77 02 87
L'ESCALA

RESTAURANT - MARISQUERIA
Els Pescadors

Especialitats marineres
Casaments - comunions - àpats
Davant del mar - Obert tot l'any
Tel. 972 77 07 28 - Port d'en Perris, 5

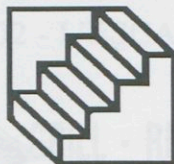
iwbrwftz

c/ de la marca, 5
tel. i fax 972 50 89 97
17600 figueres - l'empordà
e-mail:grcanigo@intercom.es

*Instal·lació i manteniment
d'aigua, gas, electricitat
i calefacció*

C/ Rusiñol, 28
Tel. 972 77 06 49 - Fax 972 77 34 52
17130 L'ESCALA (Girona)

Estudi i Servei
ASSESSORIA EMPRESARIAL

C/ Puig, 3 - Telèfon: 972 77 21 77
17130 L'ESCALA

El nostre sincer agraïment a tots els qui han col·laborat en aquest butlletí, puix que gràcies a ells s'ha pogut portar a feiç terme.

NOTES:

La Comissió Organitzadora es reserva el dret d'alterar aquest programa si causes imprevistes l'obliguessin a fer-ho.

**FLECA
PASTISSERIA**

Saneho

Carrer Major, 9 - Tel. 972 52 01 82
L'ARMENTERA

Índex

- 1 Convit de l'Agrupació Sardanista 'Avi Xaxu'
- 3 Pubilla de la sardana, 2005
- 5 Benvinguts a l'Aplec *Josep M. Guinart*
- 7 Joaquim Hostench i Duñabeitia *Joaquim Armengol*
- 11 Música i poesia: un tàndem magistral *Pilar Pellicer, de Gispert*
- 15 Roda el món i torna al Born *Vili-Gran*
- 17 Joaquim Hostench *Lluís Albert*
- 19 Nous aires a l'Escala *Agrupació Sardanista 'Avi Xaxu'*
- 23 Res no és insignificant *Pere Juhé*
- 27 Programa de l'Aplec
- 31 Plàcida vellesa *Joaquim Hostench*
- 33 Josep Vicens 'Xaxu', l'escalenc polifacètic *Jordi Gallegos*
- 43 I llavors, tu qui ets? *Quim Gibert*
- 47 Queda l'instant fugisser *Joan Barceló*
- 49 Dos homenatges estretament relacionats *Pilar Pellicer, de Gispert*
- 53 L'Avi Xaxu *Lluís Albert*
- 57 Tonet, l'anarquista que escrivia sardanes *Lluís Colomeda*
- 61 La sardana, emblema nacional *Joaquim Armengol*
- 63 Evolució de la sardana *V. Ll. (escalenc d'adopció)*
- 65 L'Escala, l'Avi Xaxu i l'ignorant Albert Martí *Emili Casademont*
- 69 Terra estimada *Antoni Vives i Batlle*
- 71 Un prodigi anomenat Mozart *Ricard Guanter*
- 77 Joc de solituds *Assumpció Costals*
- 79 Reflexions escalenques (a ritme d'havanera) *Joan Paradís*

Vista aèria de la platja dels Riells

RESTAURANT – PIZZERIA L'ANTIQUARI

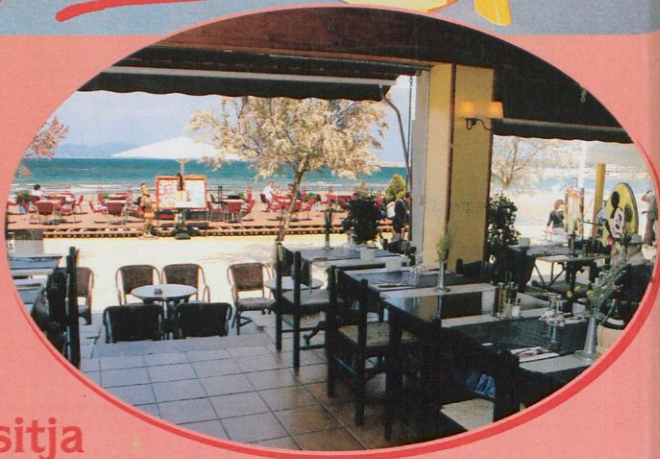
Av. Riells, 58 - Tel. 972 77 28 86 - Fax 972 77 54 32 - 17130 L'ESCALA

PARC INFANTIL

*Corre,
anem-hi!*

- DISPOSEM DE PARC INFANTIL A L'INTERIOR DEL MENJADOR.
- DISPONEMOS DE PARQUE INFANTIL EN EL INTERIOR DEL COMEDOR.
- ZONE DE RÉCRÉATION POUR ENFANTS À L'INTÉRIEUR DE LA SALLE À MANGER.
- SPIEL-ZONE FÜR KINDER IM SPEISE-SAAL.
- CHILDRENS PLAY AREA INSIDE THE DINING-ROOM.

L'Antiquari els desitja
Bon Aplec!